

A portrait of M. Fethullah Gülen, an elderly man with a white mustache, wearing a light-colored suit jacket over a dark shirt. He is smiling slightly and holding a white cup in his hands. The background is a golden, ornate, circular pattern.

Gurbetteki Öğretmen
M. FETHULLAH GÜLEN

Murat Alptekin

Gurbetteki Öğretmen

M. Fethullah Gülen

Gurbetteki Öğretmen

M. Fethullah Gülen

Murat ALPTEKİN

Gurbetteki Öğretmen
M. FETHULLAH GÜLEN

Copyright © Mustu Yayınları, 2008

Bu eserin tüm yayın hakları Işık Ltd. Şti.'ne aittir.

Eserde yer alan metin ve resimlerin Işık Ltd. Şti.'nin önceden yazılı izni olmaksızın, elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

Editör
Aslı KAPLAN

Görsel Yönetmen
Engin ÇİFTÇİ

Kapak
Nurdoğan ÇAKMAKÇI

Sayfa Düzeni
Bekir YILDIZ

ISBN
978-605-0024-08-1

Yayın Numarası
348

Basım Yeri ve Yılı
Çağlayan Matbaası Sarnıç Yolu Üzeri No:7
Gaziemir/ İZMİR
Tel: (0232) 252 20 96
Ocak 2008

Genel Dağıtım
Gökkuşluğu Pazarlama ve Dağıtım
Merkez Mah. Soğuksu Cad. No: 31 Tek-Er İş Merkezi
Mahmutbey/İSTANBUL
Tel: (0212) 410 50 00 Faks: (0212) 444 85 96

Mustu Yayınları
Emniyet Mahallesi Huzur Sokak No: 5
34676 Üsküdar/İSTANBUL
Tel: (0216) 318 42 88 Faks: (0216) 318 52 20
www.mustu.com

İçindekiler

Önsöz.....	7
Göç Yolunda Bir Aile.....	11
Farklı Bir Çocukluk.....	19
Bin Bir Çileyle Dolu Eğitim Hayatı: Erzurum.....	29
Tohumun Toprağa Düştüğü Yer: Edirne.....	38
Askerlik Dönemi.....	51
Edirne'ye İkinci Geliş.....	61
İzmir.....	77
Akıl Almaz Kovuşturma Süreci: 12 Mart Muhtırası.....	97
12 Eylül İhtilali.....	109
Kozadan Kelebeğe.....	119
Hüzünlü Gurbetin Adı: Amerika.....	145

Önsöz

Peygamber Efendimizden (sallallahu aleyhi ve sellem) sonra O'nun getirdiği hakikatleri, âlimler temsil etmiş ve insanlara anlatmışlardır. Bundan dolayı âlimlere 'peygamberlerin varisleri' de denilmektedir. Efendimizden (sallallahu aleyhi ve sellem) bugüne kadar birçok âlim gelmiş ve İslâm'a değişik alanlarda hizmet etmiştir. Günümüzde de bu halka devam etmektedir. Ancak âlimler içinde bazıları vardır ki yaptıkları hizmetlerle tarihe çok önemli kayıtlar düşmüşlerdir. Fethullah Gülen Hocaefendi, yaptığı ve ön ayak olduğu hizmetlerle hem 'peygamberin varisi' olmak gibi kutsal bir vazifeyi yerine getirmiş hem de tarihe kayıt düşülecek birçok hizmete vesile olmuştur.

Osmanlı'nın yıkılmasından sonra, Müslümanlar dünyada sözü geçen bir millet olmaktan çıkmış, birçok alanda söz dinleyen, emir alan topluluklar hâline gelmişlerdir. Bu durum, onuruna düşkün birçok insan gibi Fethullah Gülen Hocaefendi'yi de rahatsız etmiştir. Ayrıca son birkaç

yüzyıldır dinin toplum hayatındaki tesirini kaybetmesi, gençliğin başıboş, idealsiz bir hâle getirilmesi, dünyada barışın ve huzurun yerini kavganın ve güvensizliğin alması Hocaefendi'yi gençlik yıllarından itibaren 'bir şeyler' yapmaya sevk etmiştir.

Hocaefendi, her ferdinin Allah sevgisiyle coştığı, Allah'ın, Resûlullah'ın, sahabilerin her an anıldığı bir aile ortamında büyümüş, aldığı terbiye ile Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) ve sahabilerle âdeta birlikte yaşar hâle gelmiştir.

Daha çocuk denecek yaşta İslâm adına idealler edinen Hocaefendi, çalışkanlığı ve zekâsıyla birçok insanın uzun yıllarda aldığı eğitimi kısa sürede tamamlamış, ayrıca sadece dinî ilimlerle yetinmeyip edebiyattan felsefeye birçok alanda kendini çok iyi yetiştirmiştir. O sadece ilmiyle değil, yüksek ahlâkıyla ve hassasiyetiyle de herkesin takdirini ve hayranlığını kazanmıştır. Önüne maddî anlamda büyük imkânlar sunulmasına rağmen o, çileli yolu tercih etmiş ve İslâm'a hizmet etmek, nesle sahip çıkmak için bin bir çileyle dolu bir hayat yaşamıştır. Onun hayatının birçok safhasında İslâm adına çekilen ıstırapların ve millete sahip çıkmanın derdini görmek mümkündür.

Bu bakımdan Fethullah Gülen Hocaefendi, sadece bir âlim değil, milleti hayırlı hizmetler için harekete geçiren,

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

bütün dünyaya barış ve mutluluk mesajları verip bunun için çalışan bir fikir önderidir. Edebiyatın, sanatın, felsefenin ve fen bilimlerinin birçok meselesini çok iyi bilen bir münevver, hayatını boş geçirmeyip milleti için hizmete koşan bir aksiyonerdir. İnsanlara karşı hoşgörülü, bir karıncanın suda boğulduğunu görünce oturup ağlayacak kadar hassas bir insandır. O, “Ateş düştüğü yeri yakar.” yerine “Ateş nereye düşerse düşsün, benim yüreğimi yakar.” diyecek kadar diğergam bir yüce insandır.

Kaydedilen bu birkaç özelliğinden dolayı bile Hocaefendi’yi bilmek, bize hayatımıza yön verme noktasında çok şey katacaktır. O, Peygamber Efendimizin (salallahu aleyhi ve sellem) izinde yaşadığı hayatıyla bizlere örnek olacaktır. Bu sebeple onun hayatını bilmek ve anlamak, bize ayrı ve faziletli bir şahsiyet kazandıracaktır.

Herkesin rahatlıkla anlayabileceği bir dil ve üslupla yazılan ve Fethullah Gülen Hocaefendi’nin hayatından kesitlerin sunulduğu bu eserin faydalı olacağı ümidindeyiz.

Murat ALPTEKİN

Şubat 2007

*Göç Yolunda
Bir Aile*

İslâmiyet'in Anadolu'ya girdiği, dal budak salıp bütün dünyaya yayıldığı bir coğrafyanın adıdır Ahlat. Orta Asya'nın bozkırlarından İslâmiyet'i yaymak gibi bir ideal uğruna yola çıkan, vatanlarını terk eden yüzlerce aileden biri Ahlat'a yerleşmiş; ancak burada yaşanan olumsuz bir olaydan dolayı yeniden göç etmek zorunda kalmıştır. Halil Ağa, bu diyardan ayrılmanın hüznü içindedir. Gözü arkada, bir gün döneceği ümidiyle göç etmektedir. İstikamet, Erzurum'dur.

Erzurum, Anadolu'da İslâmiyet'in çiçek açtığı bir başka bahçedir. İslâmiyet'in şerefliendirdiği andan itibaren her an dinin canlı yaşandığı bir coğrafyadır Erzurum. Halil Ağa, ailesini önce Erzurum'a; ardından Erzurum ile Hasankale arasında bulunan Korucuk köyüne yerleştirir. Düşüncesi, burada kısa süreli kalmak; belli bir süre sonra Ahlat'a geri dönmektir. Ama kader, onların hayatlarını başka şekilde çizmiştir. Aile, bir daha Ahlat'a geri dönmeyecek ve âdeta bir çınar gibi Korucuk köyüne kök salacaktır.

Halil Ağa'nın Hurşid Ağa adlı oğlundan Molla Ahmet ve Süleyman Efendi adlı iki torunu dünyaya gelir. Süleyman Efendi ticaretle uğraşır. Molla Ahmet ise kendini dini kılı kırk yararcasına yaşamaya adar. Molla Ahmet, Halil Ağa'nın Korucuk'a diktiği çınarın ilk meyvelerindedir. Molla Ahmet, âdeta kendine bu dünyada bir cennet bahçesi kurmuş ve bu bahçede devamlı olarak

Allah'a ibadet etmiştir. Bu bahçede açan çiçeklerden biri de oğlu Şamil Ağa'dır.

Şamil Ağa, ataları gibi hayatını dinî hassasiyet etrafında örmüştür. Herkesin saygı duyduğu bu Osmanlı insanı; vaktini boş geçirmemiş, her an çalışmakla, ibadet ve zikirle meşgul olmuştur. Ağladığını kimsenin görmediği Şamil Ağa'nın aslında incelerden ince bir gönlü vardır. Torunlarından ayrıldığında akıttığı gözyaşları, onun ciddi görüntüsünün yanında derin bir gönlünün de olduğunu göstermektedir. Şamil Ağa, torunlarının birinden ayrı kalınca onu öyle özler ki, torununu ilk gördüğünde boynuna sarılır ve ağlayarak şu mısraları söyler:

Gitti gül gitti bülbül

İster ağla ister gül

Dini kılı kırk yararcasına yaşayan bu insanlar sadece dinî yaşantılarıyla değil, gönül dünyalarıyla da diğer insanlardan farklıdır.

Şamil Ağa'nın âlimlere büyük saygısı vardır. Her fırsatta gerçek âlimlerden istifade etmeye çalışmaktadır. Onun saygı duyduğu âlimlerden biri de Korucuk köyünün Mehmet Efendi adındaki imamıdır.

I. Dünya Savaşı'ndan kısa zaman önce Erzurum yöresinde büyük bir deprem meydana gelir. Depremde birçok yer harap olur. Depremden büyük zarar gören yerlerden biri de Korucuk köyüdür. Köy halkı, yıkılan evlerine

girmeye korkmakta, geceyi 'harman' denilen geniş alanlarda geçirmektedir. Ancak kış gelmiş, dışarıda yatma imkânı kalmamıştır. İşte böyle bir günde köyün imamı Mehmet Efendi, yolda rastladığı Şamil Ağa'ya:

– Şamil Ağa, nereye gidiyorsun, diye sorar.

Şamil Ağa:

– Harmana, diye cevap verince imam:

– Git evine yat. Bir tek taş dahi düşerse getir onu benim kafama çal, der.

İmamın bu kadar kararlı olmasına şaşan Şamil Ağa:

– Niye Hocam, diyerek neden bu kadar kesin konuştuğunu sorar.

Bunun üzerine imam gördüğü şu rüyayı anlatır:

– Bu gece bu köye Fahri Kâinat Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) geldi. Arkasında raşid halifeler vardı. Hazreti Ali'nin elinde birçok kazık bulunuyordu. Ben hemen koştum ve yanlarına vardım. Efendimiz bana dönerek "Molla Mehmet bu köy senin mi?" diye sordu. Ben de "Evet ya Resûlullah, benimdir." dedim. Bunun üzerine Fahri Kâinat Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) Hazreti Ali'ye döndü ve "Ya Ali! Bu köye de bir kazık çak, bir daha bu köy de sallanmasın." dedi. O da elindeki kazıklardan birini oraya çaktı.

Rüyayı dinleyen Şamil Ağa, hemen evine döner. İmama olan saygısı daha da artmıştır.

Şamil Ağa'nın hanımının adı, Munise'dir. Munise Hanım, her hâliyle İslâm'ı aksettiren bir kişiliğe sahiptir. Gönlü, Yüce Allah'ın ve Hazreti Peygamberin (sallallahu aleyhi ve sellem) adını duyduğunda gözyaşlarını tutamayacak kadar hassastır.

Munise Hanım'la Şamil Ağa arasında özel bir sevgi bağı vardır. Birbirlerini çok sevmekte ve sık sık birbirleri için:

– Allah'ım onsuz beni bir an yaşatma, diye dua etmektedirler.

Nitekim birbirlerinden sadece birer saat arayla vefat ederler.

Şamil Ağa'nın oğullarından birinin adı Ramiz Efendi'dir. Ramiz Efendi de hayatının merkezine, ibadeti, ahlakı ve ilmi koymuştur. Ramiz Efendi'nin yetiştiği yıllar, Osmanlı'nın yıkıldığı yıllara denk gelmektedir. İmkânsızlıklar sebebiyle

Ramiz Efendi, istediği gibi bir eğitim alamaz. Ama yerinde duramayan bir yapısı olduğundan birçok engele rağmen, önüne çıkan en küçük fırsatı bile değerlendirerek yüksek seviyede ilim öğrenir.

Ramiz Efendi, yaşantısında çok hassastır. Öyle ki hayvanlarını tarladan getirirken ağızlarını bağlar. Komşuları:

– Hayvanların ağzını bu şekilde neden bağlıyorsun, diyerek bu yaptığının sebebini sorduklarında Ramiz Efendi:

Fethullah Gülen Hocaefendi'nin dedesi Şamil Ağa ve ninesi Munise Hanım'ın Korucuk köyündeki mezarları

– Tarladan gelirken hayvanlar başkalarının tarlalarının yanından geçiyor. Eğer ağızlarını bağlamasam başkalarının tarlasından az da olsa ot otlayabilir, böylece haram yemiş olurlar. Bizim yemeğimize, rızıkımıza haram karışmış olur. Ayrıca, başka insanların hakkına da girmiş oluruz. Boğazımızdan haram lokma geçmesin, başka insanların hakkını yemeyelim diye hayvanların ağızlarını bir bezle bağlıyorum, der.

Ramiz Efendi'nin verdiği bu cevap, onun kul hakkı ve haram-helal konusunda ne kadar büyük bir hassasiyete sahip olduğunun sadece bir göstergesidir. Nitekim hayatında buna benzer onlarca örnek bulmak mümkündür.

Ramiz Efendi'nin öne çıkan özelliklerinden biri de âlimlere büyük saygı göstermesidir. Öyle ki evini âdeta bir ilim meclisine çevirir. Evinde her gün ilmî sohbetler yapılır. Onun bir başka yönü ise

sahabilere çok büyük saygı ve sevgi duymasındır. Sahabilerin hayatının anlatıldığı kitapları o kadar çok okur ki kitapların sayfaları aşınır. Hayatını hep Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) ve sahabilerin hayatına göre düzenler. Zamanı bir an bile boş geçirmez. Tarladan geldiği gibi bir kitabı açar, yemek hazırlanıncaya kadar geçen zamanı bile değerlendirir. Ramiz Efendi, bir köyde büyümesine ve düzenli bir eğitim almamasına rağmen, hem yüksek bir ilme hem de çok temiz bir ahlâka sahiptir. Onun kişiliğiyle ilgili Mehmet Kırkıncı Hocaefendi, bir gün şu değerlendirmeyi yapar:

– Hayret ediyorum bu adama! Bir köyde yetişmiş olmasına rağmen, Enderun terbiyesi almış bir asilzade gibi terbiyeli insan. Nerede, nasıl ve ne ölçüde konuşulur; bunu bilmek hakikaten apayrı bir ahlâk ve terbiye ister.

Ramiz Efendi'nin eşi Refia Hanım da hayatını Allah'ın emir ve yasaklarına göre düzenlemiş, gönlünü Allah sevgisiyle doldurmuştur. Bütün köye Kur'ân öğretmeyi başarak kadar idealist bir insandır da aynı zamanda. Refia Hanım için her şeyden önemli olan, Allah'ın rızasıdır. Çocuklarının da dinî eğitimine çok büyük önem veren Refia Hanım, daha küçük yaşlardan itibaren çocuklarına hem Kur'ân'ı okumayı öğretir hem de onlarda yüksek bir ahlak hassasiyeti meydana getirmeye çalışır.

Bu aile ortamına bir ferdin daha katılması ayrı bir mutluluk vesilesi olur.

*Farklı Bir
Çocukluk*

Fethullah Gülen Hocaefendi'nin Korucuk köyünde doğduğu evin dıştan görünüşü

1938 yılının kasım ayında Ramiz Efendi ve Refia Hanım'ın Fethullah ismini verdikleri çocukları dünyaya gelir. Küçük Fethullah, erken yaşlardan itibaren farklı bir çocuk olduğunu gösterir. Yaştları gibi değildir. Yaştları, vakitlerini oyunlarla geçirirken o, annesinin dizinin dibinde Kur'ân öğrenmeye çalışır. Daha dört yaşındadır. Yaştları, henüz okuma yazma adına bir şey bilmemektedir. Ama annesi Refia Hanım, ona Kur'ân-ı Kerim'i öğretmeye başlar. O da Kur'ân'ı öğrenme hususunda çok isteklidir. Nitekim kısa zamanda Kur'ân'ı hatmeder.

Annesi, ona sadece Kur'ân okumayı öğretmez, namazı kılmayı da öğretir. Bu yaştaki bir çocuğun ibadetlerine ve Kur'ân'a olan düşkünlüğü çevresindekileri şaşırtır. Herkes, onda bir farklılık görmeye başlar. Ailedeki herkesin

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

ona büyük bir ilgisi vardır. O da aile fertlerini çok sever. Dedesi ile ninesi vefat ettiğinde her gün mezarlarının başına gider ve:

– Ya Rabbi! Ne olur beni de öldür, dedeme nineme kavuşayım, diye dua eder.

Aynı sevgiyi kardeşleri için de duyan Fethullah Gülen Hocaefendi, bir kardeşi ölünce, günlerce bir şey yemez. Kardeşinin kabrinin başına gider ve:

– Allah'ım! Ne olur, benim canımı al da kardeşimi göreyim, der.

Aile fertleri birbirlerine bu kadar büyük bir sevgi bağı ile bağlıdırlar.

Okul çağı geldiğinde köylerindeki okula giden Fethullah Gülen Hocaefendi, okulda da farklılığını gösterir. Zekâsıyla, ahlâkıyla, öğrenme isteğiyle diğer talebelerin önüne geçer. Bir gün okulda talebeler yaramazlık yapmış, sınıfı birbirine katmışlardır. Öğretmen sınıfa girer. Gördüğü manzara karşısında yaramazlık yapanları:

– Sınıfı bu hâle getirenler, hemen tahtaya gelsin bakayım, diyerek çağırır.

Çıkanlar arasında Fethullah Gülen Hocaefendi de vardır. Bugüne kadar bir kez olsun yaramazlık yaptığını görmediği bu öğrencisinin yaramazlar arasında tahtaya çıkması öğretmeni çok şaşırtır ve:

– Sen de mi Fethullah, diyerek şaşkınlığını dile getirir.

Ardından hafifçe kulağını çeker ve:

– Sakın bir daha görmeyeyim, diyerek onu yerine yollar.

Fethullah Gülen Hocaefendi, aldığı cezadan değil, çok sevdiği Belma öğretmeni üzmekten dolayı büyük ıstırap duyar. Sonraki günlerde bir kez olsun sınıfın düzenini bozacak bir hareketine daha rastlanmaz.

Çalışkanlığıyla da takdir kazanan Hocaefendi'nin geleceğiyle ilgili olarak öğretmeni büyük ümitler beslemektedir. Öyle ki bir gün sınıfta herkesin önünde:

– Gelecekte bir subay, Galata köprüsü üzerinde yürüyecek ve onu şimdiden görüyorum, diyerek öğrencisinin bu çalışkanlığı ve ahlâkıyla gelecekte çok başarılı olacağını söyler.

Hocaefendi'nin her öğretmeni, Belma öğretmeni kadar öğrencilerine sevgiyle yaklaşmaz. Nitekim bir başka öğretmen, Hocaefendi'nin o yaşında namaz kıldığını duyunca:

– Bundan sonra namaz kılmayacaksın, daha çok küçüksün. Büyüyünce kılırsın, diyerek onu namaz kılmaktan alıkoymaya çalışır.

Daha dört yaşından itibaren namazlarını aksatmayan Fethullah Gülen Hocaefendi için bu uyarı, uyulabilecek türden değildir. Nitekim namazlarını kılmaya devam eder. Hatta okul zamanına denk gelen vakitlerde, sıranın üstüne serdiği paltosunun üzerinde namazlarını eda eder.

Hocaefendi ilkokul dördüncü sınıfa geldiğinde babası, imam olarak Alvar köyünde göreve başlar. Ailenin bir kısmı Alvar köyüne taşınır. Bundan dolayı Hocaefendi, okulu bırakmak zorunda kalır ama ilim öğrenmekten geri durmaz.

Bir yandan babasından dersler alır. Bir yandan da Alvarlı Efe Hazretleri'nin sohbet meclislerine devam eder. Bu sohbetler onun üzerinde büyük tesirler uyandırır.

Bu büyük âlim, kısa zamanda Hocaefendi'deki cevheri fark eder ve ona özel bir ilgi gösterir. Onun için:

– O benim talebem, diyerek iltifatta bulunur; başını okşar.

Hocaefendi, bir yandan ilim tahsil eder, bir yandan da annesinin işlerine yardım eder. Öyle ki annesi için çamaşır, bulaşık yıkar.

Alvar köyünde Alvarlı Camii ve dış kısmı

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

İlim tahsil etmesinin yanında annesine de yardımcı olmakla beraber ibadetlerine de özel bir dikkat gösterir. Daha on iki yaşındadır. Bir gece eve geç gelir. Annesi:

– Oğlum neredeydin, bak seni merak ettim, diye sorunca o:

– Anne, mescitteydim. Yetmiş rekât namaz kıldım, der.

Bunun üzerine annesi:

– Oğlum ne namazı kıldın, diye tekrar sorunca bu sefer:

– Kaza namazı kıldım, cevabını verir.

Özellikle mübarek gecelerde genç Hocaefendi'nin eve gelişi daha geç vakitleri bulur. Öyle ki annesi:

– Baban imam olduğu hâlde çoktan gelip yattı, sen niye geç kaldın, diye çıkışınca o hep:

– Namaz kılıyordum, cevabını verir.

Namaz onun daha çocukken tanıştığı ve bir daha bırakmadığı, fırsat bulduğu her anını onunla süslediği sevdasının adı olmuştur artık.

Duyduğu büyük ilim aşkını, önüne çıkan hiçbir engel yok edemez. Öyle ki tecvit dersi almak için her gün, Pasinler ile Alvar köyü arasındaki 7-8 kilometrelik yolu yürüyerek gidip gelir. Gününün neredeyse dört beş saati,

bu şekilde yolda geçmesine rağmen ilim öğrenmekten geri durmaz.

Hocaefendi, ilk vaazını da bu yıllarda verir. Bu ilk vaaz, ondaki büyük hitabet gücünü ortaya koyan çok önemli bir örnektir: Henüz on dört yaşındadır. Bir Ramazan akşamında iftardan sonra Alvar köyünün camiinde babası Ramiz Efendi vaaz edecektir. Hocaefendi de camiye erkenden gidenlerdendir. Cemaat henüz toplanmıştır. Alvar'ın ileri gelenlerinden, maneviyatıyla etrafına saygı telkin eden Kazım Efendi, Hocaefendi'ye bakar. Göz göze gelirler. Kazım Efendi, yerinden kalkar ve Ramiz Efendi'nin sarığını ve cübbesini alarak cemaatin şaşkın bakışları arasında ona giydirir. Hocaefendi şaşırmıştır. Yaşı, bu kadar kalabalık cemaatin önünde vaaz etmek için çok küçüktür. Öyle ki ayakları kürsüye yetişmez. Tutup çıkarırlar. Ancak vaazına başlayınca Kazım Efendi'nin on dört yaşındaki bir çocuğu kürsüye çıkarmasına anlam veremeyen cemaat, şaşkınlık içinde vaazı dinlemeye başlar. Anlatılan konular da anlatan da bambaşkadır. On dört yaşındaki bir çocuğun vaazı cemaati gönlünden vurmuş, bazıları kürsüden yükselen sesle kendinden geçmiştir.

Alvar'da buldukları dönemde ilmینی belli bir noktaya getiren Hocaefendi, hafızlığını da bitirir. Babası, oğlunun eğitimine nasıl bir yön vereceği hususunda kararsızdır. Konuyu Efe Hazretleri'ne açınca Efe Hazretleri:

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

– Bunu mutlaka okutalım, diyerek onu Erzurum'a göndermesini ister.

Bunun üzerine Fethullah Gülen Hocaefendi'nin Erzurum günleri başlar.

*Binbir Çileyle Dolu
Eğitim Hayatı:
Erzurum*

Erzurum, Selçuklular zamanından itibaren önemli bir ilim merkezidir. Fethullah Gülen Hocaefendi, Erzurum'da önce Sıtkı Efendi adlı bir hocadan ders alır. Burada zekâsıyla kısa zamanda öne çıkar. Onu farklı kılan sadece zekâsının ve hafızasının gücü değil, aynı zamanda taşıdığı yüksek ahlâktır.

Beş altı kişi küçücük bir odada kalmalarına rağmen, Hocaefendi'nin temizliğe verdiği önemden dolayı bu oda hep temiz kalır. Öyle ki o, kaldıkları yerin tuvaletlerini temizlemekten çekinmez. Yemekleri de çoğunlukla o yapar. İlimde ve ahlâkta farklı olduğu gibi yemek yapmada da diğer öğrencilerden farklıdır. Öğrencilerin değişmez yemeği patatestir. Hocaefendi, bir gün sürekli patates yemekten bıkan arkadaşlarına:

– Bugün size öyle bir yemek yapacağım ki hayran kalacaksınız. Lezzetinden parmaklarınızı yiyeceksiniz, diyerek arkadaşlarını özendirir.

Akşam olunca önlerine patatesin farklı pişirilmiş şekli gelince önce şaşırان arkadaşları, yemeği yiyince lezzeti karşısında daha da hayrete düşer ve ona teşekkür ederler.

Ciddi imkânsızlıklar içinde ilim öğrenmeye çalışır. Yiyeceğin içeceğin çok zor bulunduğu Erzurum'un kışında ısınma gibi büyük bir problem de vardır. Fethullah Gülen Hocaefendi, temizliğinden taviz vermediği için bazen buz gibi suyla, soğuk taşın üzerinde, bir ayağını koyup diğerini kaldırarak banyo yapmak zorunda kalır. Bütün imkânsızlıklara rağmen giyimine de çok önem

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

Erzurum Taşmescit

verir. Kaldığı yerde ütü olmadığından pantolonunu yatağının altına koyarak ütülü hâle getirir. Bir gün bile ütüsüz gezmez. Bir gün bir arkadaşı:

– Sen öğrencisin. Biraz takvalı olmalısın. Böyle ütülü giyinmemelisin, şeklinde serzenişte bulunarak onun giyimini eleştirir.

O, arkadaşına verdiği cevapta:

– Takvalı olmakla, ütüsüz elbise giyip gezmek arasında nasıl bir ilgi var anlamıyorum. Aksine Müslüman, çok temiz ve düzenli giyinmeli. Ben de bundan dolayı temiz ve düzenli giyiniyorum. Ütüsüz giyinmekle takva kazanılmaz, diyerek Müslüman'ın temiz ve düzenli olması gerektiğini söyler.

O dönemde hafızlık yapan veya dinî ilimleri tahsil eden talebeler, cenazelere giderek, ölenin ruhu için Kur'ân okurlar. Cenaze sahipleri de talebelere bir miktar para verir. Talebeler böylece harçlıklarını çıkarmış olurlar. Hemen her talebe bu şekilde harçlığını çıkarırken, Fethullah Gülen Hocaefendi buna şiddetle karşı çıkar. O da cenazeye gidip Kur'ân okur, ancak bir defasında bile para almaz. Alan arkadaşlarına:

– Siz para almakla doğru yapmıyorsunuz. Dinin izzetini korumak için yaptığınız hizmetin karşılığında para almamalısınız, diyerek onların para almasını engellemeye çalışır.

Fethullah Gülen Hocaefendi, arkadaşlarına bu ikazı, parası olmadığı için ekmek alamadığı ve aç kaldığı bir

dönemde yapmaktadır. O, yaptığı bir hizmet karşılığında para almaktansa aç kalmayı tercih etmektedir. Ayrıca o ilim tahsil eden insanların, ilimleri karşılığında para almayarak ilmin izzetini korumaları gerektiğini de düşünerek böyle yapmaktadır.

O, genç yaşına rağmen ruhunda büyük idealler taşımaktadır. Öyle ki ders çalışırken zaman zaman:

– Dünyayı başparmağıma taksalar da şöyle bir çevirsem, diyerek ufkunu kendisiyle değil bütün dünyayla doldurur.

Hocaefendi'nin, arkadaşlarıyla beraber kaldığı yer küçük bir odadır. Bu odada yaşanan bir olay, onun ne kadar saygılı bir kişiliğe sahip olduğunu ortaya koymaktadır: Beş altı kişi bu küçücük odada kalmaktadır. Bir gün odaya bir misafir gelir. Oda çok küçük olduğu için, Hocaefendi'ye yatacak yer kalmaz. “Şöyle bir kenarda yatıvereyim.” diye düşünür. Ancak bakar ki ayağını uzattığında arkadaşına uzatmış olacak. Bunun üzerine:

– Yatarken ayağımı arkadaşına doğru uzatırsam, ona büyük saygısızlık yapmış olurum, diye düşünerek o yöne ayağını uzatmaktan vazgeçer.

Bunun üzerine ayağını başka bir yöne uzatır. Bu sefer bakar ki ayağını uzatacağı yönde kitapları var:

– İlim tahsil ettiğim kitaplara doğru ayaklarımı uzatırsam saygısızlık etmiş olurum, diyerek ayaklarını o yöne de uzatmaz.

Fethullah Gülen Hocaefendi'nin Erzurum'da okuduğu Muratpaşa Medresesi

Üçüncü yöne uzatmayı deneyince o yönde de Kâbe'nin olduğunu fark eder.

– Ayaklarımı Kâbe'ye doğru da uzatamam, diyerek o yöne uzatmaktan da vazgeçer.

Geriye tek yön kalmıştır. Tam ayaklarını o yöne doğru uzatacakken o tarafta da babasının yaşadığı Korucuk köyünün bulunduğunu fark eder. Bunun üzerine:

– Babamın yaşadığı yere doğru da ayaklarımı uzatamam. Eğer uzatırsam, babama karşı saygısızlık etmiş olurum, diye düşünerek o tarafa da ayaklarını uzatmaz.

Bu şekilde düşünerek hiçbir yöne ayaklarını uzatamayan Fethullah Gülen Hocaefendi, sabaha kadar öylece oturarak durur. Onun gerek arkadaşlarına, gerek kitaplarına ve Kâbe'ye, gerekse babasına karşı duyduğu

bu örnek alınacak saygı, diğer öğrencilerden neden o kadar farklı olduğunun da bir başka göstergesidir.

Erzurum Kemhan Camii'ndeki bu eğitim döneminden sonra bir müddet de Taş Mescit'teki hocadan ders alır. Ancak bazı insanların kendisini çekememesi sebebiyle, huzursuzluk çıkmasın diyerek fedakârlık gösterir ve burayı da terk etmek zorunda kalır. Buradan ayrılınca:

– Elimde bavulumla böylece yapayalnız kalakaldım, gidecek yerim de yok. Yapayalnızım, diye düşünerek kendine kalacak bir yer bulmaya girişir.

Çünkü o, her ne olursa olsun ilim tahsil etmeye kararlıdır. Ancak o yıllarda Erzurum'da bekâr bir insanın kiralık bir yer bulması oldukça güçtür. Sonunda bakımsızlıktan dolayı kullanılmayan Ahmediye Camii'nin mihrabına bir duvar örerek burasını barınabileceği bir yer hâline getirir. Çevredeki herkes:

– Burası çok sağlam değil, Allah muhafaza yıkılır da altında kalırsın, diyerek onu ikaz ederler ama o, burada eğitim hayatı boyunca kalmaya devam eder.

Fethullah Gülen Hocaefendi, burada kalmaya başladıktan kısa bir süre sonra Osman Bektaş adlı, o dönemde Erzurum'un önde gelen hocalarından olan bir zattan ders almaya başlar. Fethullah Gülen Hocaefendi, Osman Bektaş Hoca'nın yanına gidince hocası ona, yaşıtalarının okuduğu bir kitabı vererek buna çalışmasını söyler. Ancak, o kısa zamanda bu kitapları ezberler. Onun zekâsı ve hafızası karşısında şaşırın Hocası:

– Molla Fethullah, seni bu derslerle meşgul etmeyelim. Sen de Molla Cami oku, der.

‘Molla Cami’, dinî ilimler tahsil edilirken belli bir seviyeye gelmiş olan öğrencilere okutulan bir kitabın adıdır. Hocaefendi, kendinden büyüklerin okuduğu bu dersi de kısa zamanda başarır.

Onun, ilim tahsil ettiği süre boyunca ihmal etmediği hususlardan biri de spor yapmasıdır. O hemen her gün kültüfzik hareketleri yaparak, bedeninin sağlıklı ve zinde olmasına gayret eder.

Onun Erzurum’da yapmayı aksatmadığı işlerden biri de gece geç vakitlere kadar Erzurum’daki türbeleri gezerek onların ruhuna fatiha okumasıdır. O, her gece bir türbeye giderek orada uzun süre Kur’ân-ı Kerîm okuyup dua ve zikirde bulunur.

* * *

Yaşı henüz on altı on yedidir, ama olgun bir insan gibi cami kürsüsüne çıkmakta, vaaz vermekte, hitabeti ve konuya hâkimiyetiyle herkesi kendine hayran bırakmaktadır.

Hocaefendi’nin hayatına çok büyük tesiri olacak olaylardan biri de bu dönemde yaşanır. Bir gün, beraber eğitim gördükleri ve kendinden yaklaşık on yaş büyük Mehmet Kırkinci Hocaefendi:

– Bediüzzaman Hazretleri’nin yanından birisi gelmiş, akşam sohbet yapacak. Oraya gidelim, diyerek Hocaefendi’yi de davet eder.

Bu davete icabet eden Hocaefendi, sohbe gittiğinde

sohbet yapan insanların, oraya gelen dinleyicilerin hâli onu çok etkiler. Bu insanlar çok saf, temiz ve samimidirler. Onların bu samimiyeti Hocaefendi'nin çok hoşuna gider. Sohbetten ayrıldıktan sonra o insanları düşünmeye devam eder. Bir müddet sonra Bediüzzaman Said Nursî'den Erzurum'a bir mektup gelir. Bediüzzaman bu mektubunda:

– Fethullah'a da selâm ederim, demektedir.

Bediüzzaman'dan gelen bu selâm, Hocaefendi'yi çok sevindirir. O günlerde bir yatsı namazında cemaat camiden çıktıktan sonra caminin mahfiline çıkar ve bütün gece:

– Allah'ım, bahtına düştüm. Beni bu arkadaşların arasına kat. Onlardan biri olayım. Bu hizmetle bütünleşeyim. Dıştan gelip giden insan olmayayım. Kendimi bu hizmete vakfedeyim, diyerek sabaha kadar Allah'a yalvarır, durmadan gözyaşı döker.

Bu gecenin sabahında, sabah namazından sonra camiden çıkan Hocaefendi, caminin karşısında arkadaşı Hatem Hoca'nın kendisini aradığını görür. Sebebini sorunca Hatem Hoca:

– Bu gece rüyamda Üstad Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri'ni gördüm. Sana Tarihçe-i Hayat'taki mektubu yollamıştı. Bir de sana bir güveç dolusu ceviz gönderdi, şeklinde gördüğü rüyayı anlatır.

Bu rüya Hocaefendi için çok büyük bir mutluluk vesilesi olur.

Tohumun Toprağa
Düştüğü Yer:
Edirne

1959 yılına gelindiğinde Hocaefendi, eğitimini tamamlamış, artık çevresinde ilmiyle, ahlâkiyla tanınan, sevilen biri olmuştur. Babası, onun Erzurum dışında bir yerde vazife yapmasını istemektedir. Aile içinde yapılan görüşmelerin sonunda Edirne’de bulunan akrabaların yanına gitmesi kararlaştırılır.

Edirne’de, Hocaefendi’nin anne tarafından akrabası Hüseyin Top Hoca vardır. Hocaefendi, Erzurum’dan ayrıldıktan sonra bir müddet Ankara’ya uğrar; ardından da Edirne’ye gider. Edirne’de Hüseyin Top Hoca’yı bulur, meramını ifade eder. Birkaç günlük misafirlikten sonra Hüseyin Top Hoca, Hocaefendi’yi müftülüğe götürür. Maksatları Edirne’deki camilerden birinde imamlık görevi alabilmektir.

Hüseyin Top Hoca, müftüye durumu anlatınca müftü:

– Hele bir imtihan yapalım, bakalım ne durumda, diyerek Hocaefendi’nin önüne bir Arapça kitap koyar.

Hüseyin Top Hoca, ciddi şekilde kaygılanmaya başlar. Çünkü Hocaefendi daha yirmi yaşındadır. Müftünün önüne koyduğu Arapça kitap ise çok ağırdır. İçinden “Eyyvah, Hocaefendi daha genç, bu kitap da çok ağır. Okuyamazsa hem kendi mahcup olur hem de müftüye ayıp olur.” diye düşünmeye başlar.

Ancak Hocaefendi, kitabı çok rahat bir şekilde okur ve açıklamasını yapar. Bunun üzerine müftü:

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

– Maşallah, genç ama kendini çok iyi yetiştirmiş, diyerek takdirini ifade eder.

Bu imtihanın ardından Hocaefendi, Edirne'nin Yıldırım mahallesinde bulunan Akmescit Camii'ne imam olarak atanır.

O yıllarda Edirne'de bir âdet vardır. Ramazan aylarında çevre illerden dinî ilim tahsil eden öğrenciler gelerek çeşitli camilerde imamlık yapar, Ramazan bitince de yerlerine geri dönerler. Caminin bulunduğu mahalle halkı da bu öğrencilere bir miktar para verir. Hocaefendi de böyle bir göreve atanır.

Bir ay gibi kısa sürede yaptığı sohbetlerle ve ilmiyle, cami cemaati üzerinde büyük saygı uyandırır. Ayın sonunda mahalle halkı, Hüseyin Top Hoca'ya gelerek:

– Hocam, Hocaefendi sizin yakınınızdır. Biz onu çok beğendik. İلميyle, ahlâkıyla, hitabetiyle bambaşka bir insan. Rica etseniz de bizim camide görev yapmaya devam etse, diye Hocaefendi'yi kalmaya ikna etmesi hususunda ricacı olmasını isterler.

Bu rica üzerine bir süre daha bu camide görev yapan Hocaefendi'nin ünü kısa sürede bütün Edirne'de duyulmaya başlanır. Farklı kesimlerden insanlar onu dinlemeye gelir. Hocaefendi'nin, yaptığı hiçbir iş karşılığında para almaması ise halkın ayrı bir hayranlık sebebi olur.

Bu dönemde Ankara'da açılan vaizlik imtihanına başvuran Hocaefendi, sınavı kazanır ve Edirne müftüsü olmak

için başvuruda bulunur. Ancak henüz çok genç olduğundan bu talebi kabul edilmez. Üstelik henüz askerliğini dahi yapmamıştır.

Yaşının küçük olması sebebiyle müftülüğe atanamayınca Edirne'nin merkezinde bulunan büyük camilerden Üçşerefeli Camii'ne imam olarak atanır.

Üç Şerefli Cami, şehrin merkezinde olduğundan ilin ileri gelen yöneticileri de bu camiye gelmektedir. Hocaefendi, vaaz edeceği konuyu birkaç gün önceden cami girişine yazarak cemaatin ilgisinin artmasını sağ-

lar. Ayrıca hukuk, iktisat gibi farklı konuları da ele alarak İslâm'ın her konuda kaynak olabileceğini gösterir. Hukuk, iktisat gibi konularda verdiği vaazlardaki bilgisiyle de herkesi şaşırtır.

*Hüseyin Top Hoca'nın öncülüğünde 1953'lerde
inşa edilen Akmescit Camii*

O, bir yandan etrafındaki insanlara İslâm'ın güzelliğini anlatmaya çalışırken bir yandan da kendi manevî hayatına kılı kırk yararcasına dikkat eder. Üçşerefeli Camii'nde görev yaparken Kaleiçi denilen bir semtten ev tutar. Gün boyu ilimle meşgul olduğundan eve geç saatlerde dönmektedir. Ev sakin bir sokakta bulunduğundan mahalle kadınları gece geç vakitlere kadar sokakta oturmaktadırlar. Hocaefendi, eve gelip giderken kadınların yanından geçmek zorunda kalır. Ortamın gayr-i ciddi durumu onu çok rahatsız eder ve kendi kendine:

– İşi baştan sağlama almalı, kendimi rehavete götüreceğim bütün sebeplerden uzak durmalıyım, diyerek bu evden taşınır ve görev yaptığı caminin iki buçuk metre genişliğindeki küçük penceresinde kalmaya başlar.

Taşındığı yer, onun manevî yaşantısına ne kadar önem verdiğini de açıkça ortaya koymaktadır. Edirne gibi kışı dondurucu soğuklarla geçen bir yerde, ısınma için herhangi bir tertibatı olmayan bu pencerede Hocaefendi, askere gidinceye kadar kalır.

Bu küçük pencerede gününü çok az bir yiyecek geçiren Hocaefendi, aldığı maaşın önemli bir kısmını hayır hizmetlerine harcar. Bir gün caminin bahçesinde otururken yan taraftan yağda pişirilmiş yumurta kokusu gelir. Bu koku, Hocaefendi'ye, küçükken annesinin ona pişirdiği yumurtaları hatırlatır. Bir süre sonra Hayriye Hanım adlı bir yaşlı teyze, yağda pişirdiği yumurtaları

Üçşerefeli Camii minaresi ve şerefesi

getirerek Hocaefendi'ye ikram eder. Hocaefendi'nin yanında arkadaşı Hatem Hoca da vardır.

Hayriye Hanım yumurtayı bir köşeye koyar. Hocaefendi de Hatem Hoca da açtır. Zaman geçer; ancak Hocaefendi yumurtayı yemek için yerinden kalkmaz. Bunun üzerine Hatem Hoca:

– Şu yumurtayı soğutmadan yesek, der.

Hocaefendi:

– Buyur sen ye, ama bir miktarını bırak, der.

Hatem Hoca, denileni yapar. Bir miktarını yer, bir miktarını da Hocaefendi'ye bırakır. Ama bakar ki Hocaefendi, bir türlü gelip yumurtayı yememektedir. Ertesi gün olur. Hocaefendi yumurtayı ısıtır ama yine yemez. Bu şekilde üç gün yumurtayı ısıtır ama yemez. Hocaefendi'nin neden böyle yaptığını anlamaya çalışan Hatem Hoca:

– Anladım ki Hocaefendi, nefisini terbiye etmek için böyle yapmakta; çok aç olmasına rağmen yumurtayı yememektedir, diyerek Hocaefendi'nin bu hareketinin sebebini belirtir.

Hocaefendi'ye zaman zaman yemek getiren Hayriye Hanım adlı yaşlı teyze, Hocaefendi'den haftada bir gün hanımlara vaaz vermesini rica eder. Hüseyin Top Hoca'nın da ricasıyla bu teklifi kabul eden Hocaefendi, hanımlara da vaaz vermeye başlar. Bir gün Hüseyin Top Hoca, Hocaefendi'yi ziyaret etmek için camiye gelir. O esnada

Hocaefendi, bayanlara vaaz vermektedir. Hocaefendi'yi dikkatle dinleyen hanımların yüzleri önlerine eğiktir. Bu durumu merak eden Hüseyin Top Hoca, Hayriye Hanım'a:

– Niye böyle başınızı önünüze eğiyorsunuz, diye sorar.

Hayriye Hanım:

– Hocaefendi kürsüye çıkınca “Yüzünüzü çevirin, ne ben sizin yüzünüzü göreyim ne de siz benimkini.” diye bizi uyardı. Biz de bundan dolayı onu, başımız önümüze eğik bir şekilde dinliyoruz, cümleleriyle Hocaefendi'nin iffetini de ortaya koyan sebebi söyler.

Hocaefendi, iffetine çok büyük önem verir. Zamanını boş geçirmemek için etrafta gezmek gibi şeyleri asla yapmaz. Günlük yaşayışını hassasiyet etrafında örgüleyen Hocaefendi, caminin penceresinde kaldığı dönemde camiye ait hiçbir şeyi kullanmayarak bir başka hassasiyetini gösterir. Gece az uyumakta, vaktinin önemli kısmını kitap okumak ve ibadet etmekle geçirmektedir. Caminin ışıklarını yakmayıp bir mumun ışığında kitap okumaya çalışır. Hüseyin Top Hoca, bu manzarayı görünce çok üzülür.

– Pencereye bir elektrik çekersek hem gece rahatlıkla kitap okur hem de lambanın yaydığı ışıkla az da olsa ısınır, diye düşünerek ertesi gün bir elektrikçiye gider ve caminin penceresine elektrik çekmesi için onu camiye gönderir.

Elektrikçiler, camiye gelir. Hocaefendi:

– Niye geldiniz, diye sorunca elektrikçiler:

– Bizi Hüseyin Top Hoca gönderdi. Pencereye elektrik çekeceğiz, derler.

Hocaefendi, pencereye elektrik çekilmesini reddeder ve elektrikçileri geri gönderir. Durumu öğrenen Hüseyin Top Hoca, yanına gelerek sebebini sorunca Hocaefendi:

– Hafız Abi, düşündüm ki bu camide yanan lambaların elektrik parasını vakıflar ödüyor; vakıfların ödediği lambanın ışığında ben oturmak istemedim, diyerek hassasiyetinin boyutunu gösterir.

Hocaefendi, günahlar karşısında âdeta kılı kırk yaracasına bir hassasiyete sahiptir. Bir gün Allah’a şöyle bir duada bulunur:

– Ya Rabbi, benim vücuduma öyle rahatsızlıklar ver ki gençlik duygu ve arzularına vakit bulamayayım!

Sonraki yıllarda vücudunda meydana gelen onlarca hastalık, âdeta bu duasının kabul olduğunu gösterir. Nitekim gençlik döneminde el, yüz ve ayakları dâhil, bütün vücudunda belli rahatsızlıklar baş gösterir. Hocaefendi bu rahatsızlıkları şu şekilde anlatır:

– Bu yaraların kabuklarını yüzdüğümde, bütün vücudumun derileri soyulur gibi olurdu. Yaralar, acımasının yanı sıra çok da fazla kaşınırdı. Biraz rahatlamak için merhem sürerdim; fakat o da öyle yakardı ki odamda en az yarım saat dört dönerdim.

Hocaefendi, sadece kendi yaşayışına dikkat etmekle kalmaz. Her fırsatı değerlendirerek etrafının İslâmî hassasiyetler kazanması için de uğraşır. Kendisine çeşitli komplolar kurulur, ilgisi olmadığı suçlarla suçlanır. Ama sonunda masum olduğu anlaşılır. Bütün olumsuz şartlara ve imkânsızlıklara rağmen o idealinden vazgeçmez.

Öyle ki aldığı maaş çok az olmasına rağmen, maaşının önemli bir kısmıyla o zamanın dinî yayın yapan gazetelerini alıp insanlara ücretsiz verir. Bir insana dinin güzelliklerini anlatan bir gazete vermek için önce ona çay ikram eder, onu gazeteyi okuması için ikna eder, ardından gazeteyi ona hediye eder.

Oldukça sosyal bir kişiliği vardır. Yirmi yaşlarında bir cami imamı olmasına rağmen, ilin valisinden emniyet müdürüne, ondan jandarma komutanına kadar herkesle diyalog hâlinindedir. İdealine büyük bir inancı olduğundan asla çekimser kalmaz. Herkesle çok rahat konuşur. Nitekim bir müddet sonra caminin bir köşesinde sohbet başlatılır. Birkaç kişi bir araya gelerek bazen bu cami köşesinde bazen de bir evde kitap okuyup Allah'ı tefekkür eder. Aslında hiçbir siyasî maksatları olmadığı hâlde bu üç beş kişi, sıkı takibe uğrar ama dışarıda polis olsa bile içerde sohbet yapmaktan geri durulmaz. Sohbet katılanlardan biri, bir rüya görür.

Rüyasında Hazreti Hatice Validemiz, sohbet katılan grubu Hazreti Peygambere (sallallahu aleyhi ve sellem) göstererek:

– Ya Resûlullah! Bunlar, ‘Bizden memnun musun ya Resûlullah?’ diye soruyorlar, der.

Hatice Validemizin bu sorusu üzerine Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem):

– Evet, hoşnudum. Hele birisi... Hele birisi, buyurur.

Bu rüya, her türlü sıkıntıya rağmen bir araya gelip Allah’ı anmaktan geri durmayan bu küçük grubun gayretini daha da artırır ve sohbeta katılanlar kısa sürede ciddi bir sayıya ulaşır.

Hocaefendi’nin etkileyici kişiliği, sadece hitabetinden kaynaklanmamaktadır. Onu esas farklı kılan husus, manevî alandaki büyüklüğüdür. Bir gün büyük bir sohbet meclisinde Edirne’nin önde gelen manevî büyüklerinden biri sohbet yapmaktadır. Herkes pür dikkat sohbet yapan zatı dinlemektedir. Dinleyiciler arasında Hocaefendi de vardır. Hocaefendi, sohbet yapan kişiyi bir köşede saygıyla dinlemektedir. Sohbet biter. Sohbeti yapan kişi Hocaefendi’ye dönerek:

– Başından beri ben konuştum; ama sen ders verdin, diyerek Hocaefendi’nin hiçbir şey anlatmadan durduğu anda bile, o duruşuyla çok önemli şeyler anlatabildiğini dile getirir.

Yaklaşık iki buçuk yıl kaldığı Edirne’den 1961 yılının Kasım ayında askerlik görevi sebebiyle ayrılır. Onu uğurlamaya yakın dostları gelir. Bundan sonra, iki yıl sürecek askerlik süreci başlar.

Askerlik Dönemi

Askerlik, Hocaefendi için çok önemli bir görevdir. Bundan dolayı askere sevinerek gider. İlk görev yeri Ankara Mamak'tır. O yıllarda 27 Mayıs 1960'da olan askerî darbenin uzantısı mahiyetinde birtakım karışıklıklar meydana gelmekte, Ankara'daki askerî birlikler bundan doğrudan etkilenmektedir. Hocaefendi de bu karışıklığın ortasında kalan bir askerî birlikte askerlik vazifesini yapmaktadır. Bundan dolayı çok sıkıntı çeker.

Hocaefendi'ye, diğer askerlere göre daha rahat bir vazife verilir. Bu sebeple Hocaefendi, diğer askerlere bedava verilen elbiseleri dahi kabul etmeyip kendisi parasını ödeyerek yeni elbise alır. Devletin ücretsiz dağıttığı elbiseyi almasının doğru olmayacağını düşünecek kadar hassasiyet, onu askeriye'nin yemeğini yemekten de alıkoyar. Çünkü vazifesini yaparken diğer askerler kadar zorluk çekmediğine inanmaktadır. Zaten çok yemek yememektedir; yiyeceği zaman da ücretini ödeyip dışarıdan bir şeyler alarak öğünleri geçiştirir.

Onun aldığı görevi çok iyi yapmaktaki titizliği komutanlarının gözünden kaçmaz. Bir gün bir grup askere eski ve kirli kapları yıkama cezası verilir. Bu askerler içinde Hocaefendi de vardır. Askerler istemeyerek kapları yıkamaya başlarlar. Ancak Hocaefendi, kendisine verilen görevi tam yapmanın sorumluluğuyla o kirli ve eski kapları çok

iyi yıkamaya başlar. Hocaefendi'nin bu titizliği, teftişe gelen bir komutanın dikkatini çeker ve:

– O çok çalıştı; gitsin, diyerek Hocaefendi'nin cezasının bittiğini söyler.

Hocaefendi, çalışkanlığının ve disiplininin yanı sıra dini temsildeki samimiyetiyle de komutanlarının dikkatini çeker. Bir gün bölük komutanı, Hocaefendi'nin yanına gelerek:

– Hoca sen misin, diye sorar.

Hocaefendi:

– Evet, diye cevap verince komutan:

– Benim hanımım hasta. Getireyim de ona bir oku, der.

Bunun üzerine Hocaefendi:

– Ben öyle okuma filan bilmem. Eğer siz, okumanın tesirli olacağına inanıyorsanız sizin okumanız daha faydalı olur, diyerek maddî beklenti karşılığında insanlara dua okumadığını ifade eder.

Hocaefendi'nin bu samimi tavrı, komutanın çok hoşuna gider ve bundan dolayı, sonraki günlerde Hocaefendi'yi belli oranda koruyup kollar.

* * *

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

Dört aylık Ankara döneminden sonra görev yeri İskenderun'a çıkar. İskenderun, Ankara'ya göre nispeten daha rahat bir yerdir. Cuma günleri sivil kıyafetle vaaz verme imkânı da bulur. Dış şartlar kısmen rahatlansa da o, iç dünyasının disiplininden taviz vermez. Şartların ağırlığı ve yaşayışında gözettiği hassasiyet sebebiyle yatağa düşer. Ciddi bir hastalık atlatır. Hastalık vücudunu çok yıpratır. Tedavi amacıyla üç aylık hava değişimi verilir.

Hocaefendi, dört yıl aradan sonra ilk defa Erzurum'a dönmektedir. Ailesini çok özlemiştir. Ailesi de onu büyük bir hasretle beklemektedir. Erzurum'da evine varınca, oğlunu karşısında gören annesi:

– Sen Fethullah mısın, diyerek şaşkınlığını ve sevincini dile getirir.

Hocaefendi de annesini gördüğü için çok mutlu olmuştur. O, dinlenmek için geldiği Erzurum'da yine boş durmaz. Her fırsatı değerlendirerek İslâm'ı anlatmaya devam eder. Erzurum'un çeşitli camilerinde vaazlar verir. Edirne'de olduğu gibi burada da büyük ilgi görür. Bu vaazlardan birinde hiç istemediği bir olay yaşanır.

Erzurum'daki sinemada Hazreti Aişe'nin hayatını anlatan bir film oynatılacaktır. Filmde Hazreti Aişe rolünü, normal hayatında dinî hassasiyeti ve yaşantısı olmayan bir

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

İskenderun Merkez Camii

kadın oynamaktadır. Şehrin her yanında filmin reklâmı yapılır. Hocaefendi, bu olayı vaaz kürsüsüne taşır ve bir vaazında:

– Sizin dininizle, peygamberinizle alay edecekler, siz de kuzu kuzu oturup burada beni dinleyeceksiniz. Onlar ecdadımızın aziz ruhuyla eğlenecekler, siz de Müslüman geçineceksiniz, diyerek heyecanlı bir şekilde duygularını dile getirir.

Hocaefendi'nin bu sözleri söylemekteki maksadı, Müslümanların daha şuurlu olmasını sağlamaktır. Yoksa herhangi bir olaya sebebiyet vermek değildir. Çünkü hayatı boyunca hep insanların emniyetten yana olmasını tavsiye etmiştir. O gün de emniyeti bozacak bir niyeti yoktur. Ancak çok güçlü bir hitabeti olduğundan konuşması, halkın üzerinde büyük tesir uyandırır ve halk camiden çıkarak sinemayı basmaya gider. Hocaefendi halkın önüne geçerek:

– Yok, yok, bizim sokağa dökülmekle işimiz olmaz. Bu meseleyi başka yoldan hâletmek lazım, diyerek engel olmaya çalışır.

Ancak kalabalığı engellemek mümkün olmaz. Kalabalık sinemaya vardığında o esnada oradan Erzurum'un meşhur kabadayısı Kanlı Fuad geçmektedir.

Sinemacı Kanlı Fuad'ı görünce, onun bu kalabalığı yatıştırabileceğini düşünerek hemen yanına koşar ve:

– Hocaefendi böyle demiş, hâlbuki filmde bir şey yok. Müftü fetva verdi, diyerek kalabalığı yatıştırma ricasında bulunur.

Kanlı Fuad, Hocaefendi'yi bilen biridir. Ona büyük saygısı vardır. Onun adını duyunca hemen saygılı bir tavır takınır. Bundan dolayı sinemacının bu sözlerine karşılık:

– Hocaefendi söylediye doğrudur, diyerek sinemacıyı kovar.

Hocaefendi'nin istemediği hâlde meydana gelen bu olay, neyse ki herhangi bir üzüntü verici hadise olmadan yatıştır.

Erzurum'da bulunduğu dönemde Halkevi'nde Hazreti Mevlana ile ilgili bir panel düzenlenmektedir. Panele konuşmacı olarak Hocaefendi de katılır. Diğer konuşmacılar, Mevlana'nın dinî hassasiyetlerini dile getirmekten ziyade onu, batılı bir hümanist gibi anlatırlar. Hocaefendi kürsüye gelir ve Mevlana'nın, Peygamberimize (sallallahu aleyhi ve sellem) olan sevgisini anlatır. Okuduğu Arapça ve Farsça beyitleri tercüme edişi, açıklayışı kendinden 40-50 yaş büyük üniversite hocalarını hem şaşkırtır hem hayran bırakır.

Hocaefendi, Erzurum'da bu dönemdeki son vaazına çıkar. Cami tıklım tıklım doludur. Cemaat, her zamanki dikkatiyle onu dinlemeye gelmiştir. Hocaefendi, vaazını yaptıktan sonra:

– Size bu kadar vaaz ettim, vazifemi yaptım mı, diye sorar.

Cemaate hep bir ağızdan:

– Allah şahit ki sen vazifeni yaptın, diye memnuniyetini ve teşekkürünü dile getirir.

Erzurum'da bulunduğu bu dönemde ailesi, Hocaefendi'yi evlendirmek ister. Annesi Hocaefendi'ye, “Seni evlendirelim manasında”:

– Artık başını bağlasak iyi olur, der.

Bunun üzerine Hocaefendi:

– Anne, benim başım zaten İslâm'a hizmet etmekle bağlanmış. Bir de siz bağlarsanız ben hareket edemez olurum, diyerek annesinin teklifini reddeder.

Hava değişimi döneminin ardından İskenderun'a dönen Hocaefendi, yine boş durmaz. Zaman zaman çeşitli camilerde vaazlar verir. Burada da halkın büyük ilgisi olur. Ancak kendisini çekemeyenler, komutanları aleyhinde kışkırtırlar. Bir gün yine vaaz vermek için camiye

gider. Vaaz verir. Cumayı kıldırır. Camiden çıktığında bir farklılık olduğunu görür. Caminin her yanı askerlerle çevrilmiştir. Komutanlardan biri:

– Vurun şu herifi, diye bağırır.

Tam bu esnada Hocaefendi, koşarak gelir ve bölük komutanına selâm vererek teslim olur. Böylece onu çekemeyen birkaç komutanın kışkırtmasıyla planlanan büyük bir karışıklık önlenmiş olur.

Planladıkları karışıklığı çıkartamayanlar, Hocaefendi'ye karşı kinlerini iyice bilerler. Hocaefendi, nezarete atılır. Hakkında sorgulama başlatılır. Sorgulama esnasında, ona düşmanlık duyan birkaç kişi hariç herkes onun hakkında övücü sözler söyleyerek onun suçsuz olduğunu dile getirir. Öyle ki, dinî hassasiyetleri kuvvetli olmayan bir komutan dahi onun hakkında:

– O, bu birlikte ahlâkıyla temayüz etmiş tek insandır. Eşini göstermek mümkün değil, diyerek Hocaefendi hakkındaki hayranlığını dile getirir.

Diğer komutanların da benzer kanaatler dile getirmeleri üzerine Hocaefendi, serbest bırakılır ve askerlik vazifesini yapmaya devam eder. Büyük bir titizlik, çalışkanlık ve sevgiyle yaptığı askerlik vazifesini tamamlayarak Erzurum'a döner.

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

Erzurum, onun dünyasında çok önemli bir yere sahiptir. Ama o, çok sevdiği sahabilerin hayatını örnek almaktadır. Sahabiler, dini anlatmak için doğup büyüdükları, akrabalarının bulunduğu yerlerden yabancı yerlere gitmişlerdir. Hocaefendi de bu niyetle Erzurum'da durmayıp tekrar Edirne'ye döner.

*Edirne'ye İkinci
Geliş*

Fethullah Gülen Hocaefendi'nin 1964-1965 yıllarında görev yaptığı Darü'l-Hadis Camii

Edirne'ye ikinci gelişinde önce Darü'l-Hadis Camii'nde vekâleten imamlık yapmaya başlar. Asıl imam hastadır. Müftülük, maaşın yarısını Hocaefendi'ye yarısını da hasta olan eski imama vermeyi kararlaştırır. Ancak Hocaefendi, müftülüğün kendisine verdiği paranın bir kuruşuna bile dokunmadan parayı hasta olan imamın evine götürür. Kapıyı imamın oğlu açar. Hocaefendi ona bir zarf uzatarak:

– Bunu lütfen babanıza verir misiniz, der.

Oğlu:

– Ama bu sizin hakkınız, şu anda imamlık yapan sizsiniz. Babam zaten bir miktarını alıyor, diyerek parayı almak istemez.

Ancak Hocaefendi:

– Müftülük bu parayı bana verdi, ama ben parayı hocama

iade ediyorum. Çünkü hocam hasta ve yaşlı, paraya benden daha çok ihtiyacı vardır, diyerek parayı imamın oğluna verir.

Hocaefendi, bu fedakârlığı yaptığı dönemde ekonomik olarak çok fakirdir. Ama o, kendinden önce her zaman başkasını düşünür.

Edirne'ye müftü olarak Suat Yıldırım Bey'in gelmesiyle, Hocaefendi kendini anlayan bir dost kazanmış olur. Yapmak istedikleri için bir nebze de olsa rahatlar. Hocaefendi'yle yaklaşık altı ay aynı evde kalan Suat Yıldırım Bey'in:

– Hocaefendi'nin o günleri hakkında neler söyleyebilirsiniz, şeklindeki soruya verdiği:

Fethullah Gülen Hocaefendi Kırkpınar Güreşleri münasebetiyle geldiği Edirne'de Suat Yıldırım ve Hüseyin Top ile

– Değişik bir şahsiyeti olduğu her hâlden belli idi. Dini takva dairesinde, yiyecek içeceğine son derece dikkatli, çok temiz ve tertipli, evine olduğu gibi giyimine de dikkat eden bir kişi idi. Sadece, altı ay kadar aynı evde kaldığımız hâlde onu bir kere bile pijamalı görmediğimi söylersem, onun kişiliği ve güzel alışkanlıkları hakkında yeterli bir fikir vereceğimi sanırım, şeklindeki cevapta Hocaefendi'nin farklı şahsiyetini dile getirir.

Hocaefendi, imkânları ölçüsünde talebelerle de meşgul olarak onların hem okul derslerinde yardımcı olur hem de onlara ahlâkî ve dinî dersler verir. Onun talebelerle meşgul olmasında tek maksadı vardır: Nesle sahip çıkmak... Ama bazı insanlar, onun bu faaliyetinden de rahatsız olurlar. Talebeyle meşgul oluyor diye ve daha başka bazı asılsız isnatlarla hakkında ihbarda bulunurlar. Bu ihbar üzerine polisler gelerek müftü Suat Yıldırım Bey'le kaldıkları evi basar. Polisler evi didik didik eder. Hocaefendi'nin odasının her noktasını ararlar. Ama bir şey bulamazlar. Suat Yıldırım Bey'in odasını da aramak isteyince Hocaefendi:

– Orası Müftü Efendi'nin odası, benimle alakası yok, diyerek oraya girmelerine mani olur.

Polisler, herhangi bir suç unsuru bulamadıkları hâlde kesin emir aldıklarından dolayı Hocaefendi'yi karakola götürürler. Emniyet müdürü, Hocaefendi'ye:

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

*Darü'l-Hadis Camii yanında Manyas Çukur sokakta
Fethullah Gülen Hocaefendi'nin 1964-1965
yıllarında kaldığı ev*

– Bak Fethullah! Seni son defa ikaz ediyorum. Sen talebe ile meşgul olmayacaksın. Aksi hâlde seni buraya tekrar alır ve ne yapacağımı da bir ben bilirim bir de Allah, diyerek tehditte bulunur.

Hocaefendi, doğru bildiği işleri yapmaktan bu tür tehditlerden dolayı geri duracak biri değildir. Nitekim Emniyet Müdürü'nün bu tehdidine karşılık:

– Burada kuvvetlisin, yaparsın. Ama bir de bu yerin altı var. Seninle orada hesaplaşırız, diyerek Allah'a sığınır ve doğru bildiklerini yapmaya devam edeceğini belirtir.

Bu tür baskılara hatta tehditlere rağmen Edirne'de bulunduğu bu dönemde de çevresine İslâm'ın güzelliklerini anlatmaktan geri durmayan Hocaefendi'nin, küçük bir arkadaş grubuyla başlattıkları sohbet, kısa zamanda ciddi bir sayıya ulaşır. Ancak, her türlü dinî canlanmadan rahatsız olan bazı insanlar, birkaç gencin bir araya gelerek Allah'ı konuşmalarından bile rahatsız olur ve haklarında asılsız isnatlarla dolu ihbarda bulunurlar.

Bir gün polisler, camiyi basar ve Hocaefendi'nin de içinde bulunduğu birçok kişiyi tutuklar. Mahkeme günü gelir. Mahkemede şahit olarak bulunanlardan biri Rifat Bey adında, Edirne'nin meşhur kabadayılarından biridir. Hocaefendi'yi çekemeyenler, akla hayale gelmedik isnatlarla suçlamada bulunurken Rifat Bey ayağa kalkar ve mahkeme heyetine:

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

– Sayın hâkimler, geçmişimin nasıl olduğunu çok iyi bilirsiniz. Kaleiçi’nde nara attığım zaman herkesin ödü kopardı. Ben de bir devlet memuruyum. O zaman öyle idim. Şimdi de gördüğünüz gibi böyleyim. Benim bu dönüşüm bu arkadaşlar sayesinde oldu. Onların yanına gidip geldim ve kendimi bulup idrak ettim. Bütün kötülüklerden kurtuldum, diyerek bu insanların hiçbir siyasî amacının olmadığını, sadece Allah’ı anlatmak istediklerini ve etraflarındaki insanları kötülüklerden korumaya çalıştıklarını söyler. Kendini de kötülükten kurtulan insanlara örnek gösterir.

Rıfat Bey gibi, Hocaefendi ve arkadaşlarını savunan insanların söylediklerinden ziyade aleyhte söylenen sözleri daha çok dikkate almak isteyen mahkeme heyeti, bu sefer aleyhte konuşan sanat okulunun müdürüne söz verir. Müdür kalkarak:

– Bu Hoca, bazı yerleri basmamızı ve yakıp yıkmamızı söyledi, diye iddiada bulunur.

Bu iddia üzerine Hocaefendi söz alarak:

– Sayın mahkeme heyeti, bu şahsa sorun bakalım, benim huzuru, barışı, emniyeti tavsiye ettiğimi, Müslümanlara karışıklık çıkarmanın yakışmayacağını söylediğimi de duymuş mu, diye sorar.

Müdürün:

– Hoparlörler bazen cızırtı yapıyordu, duymadım, demesi üzerine Hocaefendi ayağa kalkarak:

– Hoparlörler, hep benim aleyhime olacak sözlerde çalışıp lehimde olacak sözlerde mi cızırtı yapıyordu? Çelişkisi bu kadar açık olan bir kişinin söyledikleri dinlenemez ve itibara alınamaz, der.

Bunun üzerine, iftiracı müdür kızarır ve bir şey diyemedi öylece kalır.

Hocaefendi’yi suçlamak isterken kendisi suçlu duruma düşen müdürün ardından bir avukat ayağa kalkar ve o da Hocaefendi aleyhinde konuşmaya başlar. Bu avukat Hocaefendi’nin arkasında namaz kılmış, hatta birkaç defa Hocaefendi’yi iftar için evine davet etmiştir. Bundan dolayı Hocaefendi ile bir tanışıklıkları vardır. Hâkim, bu avukata Hocaefendi’yi göstererek:

– Bunu tanıyor musun, diye sorar.

Avukat:

– Tanımıyorum, der.

Ardından:

– Camiye girdim. Camide bir ihtilal havası vardı. Sarığının ucunu yana sarkıtmış veryansın ediyordu, diyerek Hocaefendi’ye suçlamada bulunur.

Bu iddia üzerine Hocaefendi ayağa kalkar ve:

– Sayın avukatın sözleri hakkında bir şeyler arz etmek istiyorum. Değerlendirmenizi ona göre yapın. Bu şahıs, kaç defa benim arkamda teravih namazı kılmıştır. Bunun

yüzlerce şahidi vardır. Beni kaç defa iftar yemeğine götürmüştür. Sonra hatırımda kalmayacak kadar çok sayıda bir yere oturup çay içmişizdir. Şimdi bir insan; arkasında teravih kıldığı, beraber aynı sofrada yemek yiyip aynı masada çay içtiği biriyle ilgili “Ben onu tanımıyorum.” derse, onun diğer sözlerine de ancak o kadar itibar edilir, diyerek avukatın yalanını yüzüne vurur.

Yalanı ortaya çıkan avukat da önceki müdür gibi kızarır ve büyük bir utanç içinde:

– Tanıyorum, diyerek hızlıca mahkeme salonunu terk eder.

Mahkemede asılsız isnatlarda bulunanlar büyük mahcubiyet yaşarlar ve davayı sonraki duruşmalarda kaybederler. Ancak vilayetin yöneticileri, Hocaefendi’yi rahat bırakmazlar. Edirne’yi, Hocaefendi için âdeta çekilmez hâle getirirler. Sonunda Hocaefendi’nin tayini Kırklareli’ne çıkar.

* * *

Hocaefendi, Kırklareli’nde de çalışkan kimliğinden bir şey kaybetmez. Günlerini, ilimle ve çevresine İslâm’ı anlatmakla geçirir. Bir yandan manevî yaşantısını taviz vermeden devam ettirirken bir yandan da İslâm’ın güzelliklerinden ve hakikatlerinden uzaklaşmış insanlara bu güzellikleri anlatmaya devam eder. Öyle ki gençlerin kalacağı ve kendi değerlerimizle yetişecekleri evler açarak

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

*Kırklareli'de Fethullah Gülen Hocaefendi'nin
1965'te kaldığı ev*

onları yozlaşmaktan korumaya çalışır. Bütün maaşını, bu evlerin kiralarına ve diğer giderlerine harcar.

Kırklareli'nde görev yaptığı dönemde büyük şair Necip Fazıl Kısakürek'i konuşma yapmak için çağırır. Davete icabet ederek Kırklareli'ne gelen Necip Fazıl, büyük ilgiyle karşılanır. Konuşmanın ardından Hocaefendi'yle özel bir görüşme yapan Necip Fazıl, Hocaefendi'nin ilmi ve ahlâkı karşısında büyük hayranlık duyar ve övücü sözlerle teşekkür eder.

Hocaefendi'nin yaptığı hizmetler, onun ününün kısa zamanda bütün Türkiye'de yayılmasını sağlar. Hocaefendi'nin ünü yayıldıkça, yaptığı hizmetler arttıkça, dine ait her

türlü faaliyetten rahatsızlık duyan, hatta dinin bizzat kendisinden rahatsızlık duyan bazı insanlar, onun hakkında olur

Kırklareli'de Kırklar Camii Lojmanı

olmadık iddialar ortaya at-
maya başladılar. Hayatınınun
için zindan hâline getirme-
ye çalışırlar. Onu her an
takip ederek dine hizmet
etmesini engellemek ister-
ler. Hocaefendi, sonunda
âdeta hareket edemez bir
hâle gelince yirmi günlük
izin alarak Anadolu'yu gez-
meye çıkar.

İzin dönüşü Ankara'ya
uğrar. O dönemde Diyanet
İşleri Başkanı yardımcısı
Yaşar Tunagür'dür. Yaşar
Tunagür, Hocaefendi'ye
büyük sevgi ve saygı duy-
maktadır. Tanışıklıkları
Edirne'ye dayanmaktadır.
Hocaefendi'nin ilmi, yük-
sek ahlâkı ve İslâm adına
duyduğu dert onu çok etki-
lemiştir.

Yaşar Tunagür, Hoca-
efendi'ye:

– Bir dilekçe yaz ve tayinini İzmir'e iste, diyerek ondan tayinini İzmir'e istemesini rica eder.

Ancak Hocaefendi, bulunduğu yerde hizmetlerini devam ettirmeyi düşünmektedir. Bu sebeple Yaşar Tunagür'ün teklifini kabul etmez. Ancak Yaşar Tunagür, başkasına bir dilekçe yazdırır ve Hocaefendi'ye zorla imzalattırarak onun İzmir'e tayin olmasını sağlar.

Yaşar Tunagür'ün, Hocaefendi'yi İzmir'e ısrarla göndermek istemesinin özel bir sebebi vardır. Kendisi, Diyanet İşleri Başkan Yardımcılığı görevine getirilmeden önce İzmir'de görev yapmıştır. İzmir halkı, onu çok sevmiştir. İzmir'den ayrılması söz konusu olunca halk, gitmemesi için çok rica eder. O da İzmirlilere:

– Size öyle birini göndereceğim ki beni unutacaksınız, der.

İzmir'e kendi yerine göndermeyi düşündüğü kişi, Fethullah Gülen Hocaefendi'dir. Hocaefendi'ye güveni çok büyüktür. Nitekim Hocaefendi, 1966 yılında İzmir'e tayin olur.

İzmir

*Fethullah Gülen Hocaefendi'nin 1966 ile 1970
yılları arasında vaaz verdiği
İzmir Kestanepazarı Camii*

İzmir, Hocaefendi'nin Edirne'de toprağa saçtığı tohumların çiçek açtığı bir dönem olur. İleriki yıllarda bütün dünyaya yayılacak hizmetlerin başlangıcı hep İzmir döneminde.

Hocaefendi, İzmir'de İmam Hatip öğrencilerinin kaldığı Kestanepazarı yurduna idareci olarak atanır. Ayrıca Ege bölgesinde vaazlar vermeye de devam eder. Kestanepazarı yurduna atandığında henüz 27 yaşındadır. Eski idareciler, bu genç idareciyi benimsemekte ilk başlarda zorlanırlar. Ancak Hocaefendi, disipline verdiği önemle kısa sürede yurdu düzene sokmayı başarır. Ayrıca onun hem ilmiyle hem de yaşayışıyla farklı

olduğu kısa zamanda anlaşılır. Nitekim yurdun Mütevelli Heyet Başkanı Ali Rıza Güven Bey, bir gün Hocaefendi'nin genç olmasından rahatsız olanları bir araya toplayarak:

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

– Bu hoca, buranın yemeğini dahi yemiyor. Eğer onu rahatsız edici bir tavrınız olursa, hepinizi buradan atarım, der ve Hocaefendi'nin dini yaşayıştaki hassasiyetinden ve ilminden bahseder.

Bundan sonra zorla da olsa ona karşı gelenler seslerini çıkaramazlar. Hocaefendi, günde sadece iki saat uykuyla idare ederek diğer zamanlarında hep talebelerine ilim ve ahlâk vermeye çalışır. Gece talebeleri uyuduktan sonra kalkıp bütün yatakhaneleri gezer ve üstü açılan talebelerin üstünü örter.

Hocaefendi, kendi varlığını bütünüyle İslâmî hizmetlere adar. Yurtta idareci olmasına rağmen:

– Buraya gelen ekmek, yemek öğrencinin hakkıdır, benim yemem doğru olmaz, diyerek yurtta yediği yemeklerin ve ekmeklerin parasını öder.

Yurtta abdest aldığı suyun dahi parasını ödeyen Hocaefendi için yurda gelmesinden kısa bir süre sonra yurdun bahçesinde iki metrekarelik bir kulübe yapılır. Suyu dahi olmayan bu kulübeyi çok seven Hocaefendi, yurdun imkânlarını kullanmadığı için çok mutlu olur.

Verdiği dersler talebeleri üzerinde çok etkili olur. Her gece yaptığı gibi yine bir gece talebelerini kontrol etmek için yatakhaneleri dolaşmaktadır. Bu esnada kendini ranzaya bağlamış bir öğrencisini görür:

– Bu saatte bu şekilde ne yapıyorsun, diye sorunca talebesi:

– Efendim, gündüz anlattıklarınız beni çok etkiledi. Onları düşünüyordum. Gece olduğundan uykum gelmesin diye bu şekilde duruyordum, der.

O, sadece ders verdiği talebeler üzerinde değil, vaaz verdiği cemaat üzerinde de büyük tesir uyandırır. Onun vaazını dinleyen herkes:

– Bu yeni hocada bir başkalık var. Kimseye benzemiyor, diyerek şaşkınlık ve hayranlığını dile getirir.

Cahit Erdoğan, sevdiği ve önemseydiği hocaların vaazlarını teybe alarak kasetlerini çoğaltan ve hayır için insanlara dağıtan İzmirli bir hayırseverdir. Hocaefendi, İzmir’e gelip ilk vaazını vereceği zaman Cahit Erdoğan:

– Hele bir gidip dinleyelim bakalım. Eğer kaydedilmeye değerse bundan sonraki vaazlarını kaydederiz, diyerek Hocaefendi’yi dinlemeye gider.

Ama yanına kayıt cihazını almamıştır. Hocaefendi vaaz vermeye başlar. Cahit Erdoğan, büyük şaşkınlık yaşar. Çünkü dinlediği vaazdaki samimiyet, hitabet gücü ve ilmin derinliği onu çok etkilemiştir. Bunun üzerine yanında kayıt cihazı getirmediğine çok pişman olur. Onun bundan sonraki vaazlarını, bir tane bile aksatmadan kaydetmek üzere kendine söz verir.

Cahit Erdoğan, o günlerde Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri’nin talebelerinden Ahmet Feyzi Kul’a Hocaefendi’den bahseder ve vaazını dinlemeye beraber

gitmeyi teklif eder. Ama Ahmet Feyzi Kul, kolay beğenen biri değildir. Zaten kendisi de âlim bir zattır. Bu sebeple:

– Sen git, ben gelmeyeceğim, diyerek daveti reddeder.

Ancak Cahit Erdoğan, Hocaefendi'nin farklılığını bildiğinden onu götürmekte kararlıdır.

– Ahmet Feyzi Ağabey, bu Hocaefendi bildiğiniz hocalardan değildir. Dinlediğiniz zaman siz de bunu fark edeceksiniz, diyerek onu ikna eder.

İkisi beraber Hocaefendi'yi dinlemeye giderler. Hocaefendi vaaz verir, ardından namazı kıldırır. Namazın ardından Ahmet Feyzi Kul, Hocaefendi ile musafaha eder. Daha sonra Cahit Erdoğan'a eğilerek:

– Haklıymışsın, bu hiç kimseye benzemiyor. Hita-betiyle, samimiyetiyle, ilmiyle bambaşka biri olduğu apaçık, diyerek hayranlığını dile getirir.

Hocaefendi, talebelere sadece okul döneminde değil, yaz döneminde de sahip çıkılması gerektiğini düşünür. Bunun için yazın talebeleri, hem ders itibariyle hem de maneviyat itibariyle takviye edecek kamplar düzenlemeyi tasarlar. Etrafına:

– Talebeler, yazın uzun bir süreyi boş geçirmesinler. Derse, takviye ihtiyacı olanlara takviye yapmak lazım. Ayrıca okul döneminde kazandıkları bazı hassasiyetleri, tatil döneminde kaybetme ihtimalleri de var. Bundan

dolayı, onlara hem derslerinde yardımcı olacağımız hem de maneviyatlarını geliştirip ahlâklarını koruyacağımız yaz kampları düzenleyelim, diyerek düşüncesini açıklar.

Ancak bu teklif, alışılmış bir yöntemi içermemektedir. Bu sebeple birçok insan:

– Bugüne kadar hiç böyle bir yöntem denemedik. Kırılarda kamp yapmak, bu kadar öğrencinin barınmasını sağlamak oldukça zordur. Biz, daha önceki yöntemlerle talebeye sahip çıkmaya devam edelim, mealinde sözler söyleyerek Hocaefendi'ye muhalefet ederler.

Sonunda Hocaefendi, bu konudaki düşüncelerini daha da geniş bir şekilde anlatır. Bazı sıkıntıların olabileceğini ama bunların üstesinden hep beraber gelmenin mümkün olduğunu söyler. Bunun üzerine daha önce kampa sıcak bakmayanlar, sıcak bakmaya başlarlar ve bin bir sıkıntıyla yaz kamplarına başlanır.

Hocaefendi, nesle sahip çıkmak için âdeta gece gündüz çalışmaktadır. Onun tek derdi vardır. O da neslin, imansızlık batağına saplanıp gitmemesidir. Ayrıca o yıllarda birçok genç sokaklarda ideolojik kavga vermekte, vatanına, milletine, ailesine hayırlı birer evlât olmak yerine; bazı yabancı ideolojilerin tuzağına düşmektedir. Bu sebeple Hocaefendi'nin bütün derdi, gençliği bu bataklıklardan kurtarmaktır.

Kampın kurulmasına karar verilir. Ama bu hiç de kolay değildir. Öncelikle bu kampın ihtiyaçlarını

karşılama için ciddi bir maddî gelire ihtiyaç vardır. Hocaefendi, bu maddî kaynağı bulmak için tanıdığı zengin hayırsever işadamlarına başvurur. Onlara, sadece İslâm'ın beş şartını yapmanın yeterli olmadığını, İslâm için mallarını da feda etmeleri gerektiğini anlatarak kurulacak kampa yardımcı olmalarını ister. Sonunda gerekli olan kaynak bulunur ve kamp, İzmir Buca'da tabiatla iç içe bir yerde kurulur.

Hocaefendi, kampın her işine koşturur. Yemeğini yapar, jeneratörü bozulunca jeneratörü tamir eder, çadır-ları kurar... Hâsılı kampla ilgili her şey ona düşer. O da geceleri çok az uyuyarak bu işlere koşar. Ama sonunda her yanında maneviyatın estiği bir kamp dönemi gerçekleştirilir. Öyle ki kampı ziyarete gelen Mahmut Mahdum Hocaefendi, kamptaki havayla ilgili olarak:

– Şu anda, yeryüzünde bu kadar ruhaniyetin hâkim olduğu yer yoktur. Böyle bir hayat, bir kere Asr-ı Saadette yaşanmıştır, bir de burada sizler tarafından yaşanmaktadır, şeklindeki düşüncelerini söyler.

Kampta bir yandan öğrencilere okul dersleri için takviye yapılırken bir yandan da sportif faaliyetlerle sağlıklarına önem verilir. Yine ahlâk dersleriyle de kampa katılan öğrencilerin dinlerine, maneviyatlarına, milletlerine, ana babalarına saygılı birer evlât olmaları hedeflenir.

Hocaefendi, gecesi gündüziyle kampta uğraşmanın yanında haftada bir iki gün de İzmir'e gelip vaaz verir.

Hayatını âdeta İslâm için yapılan hizmete vakfeden Hocaefendi, kendi şahsına yönelik övücü davranışları hiç sevmez. Bir gün İzmir yakınlarında bir ilçede vaaz verecektir. Birkaç talebesiyle birlikte ilçeye gelir. Otobüsten indiği anda ilçenin belediye hoparlörlerinden şöyle bir anons yapılmaktadır:

– Dikkat, dikkat! İzmir’in meşhur merkez vaizi Fethullah Gülen Hoca vaaz edecek.

Bu anonsu duyan Hocaefendi, otobüsten indiği gibi İzmir’e giden otobüse biner ve İzmir’e döner. O gün o ilçede vaaz vermez. Çünkü o, kendi şahsından değil, her zaman İslâm’ın güzelliklerinden bahsedilmesini istemektedir.

Buna benzer bir olay da Bursa’da yaşanır. Hocaefendi, Bursa’da büyük bir sinema salonunda konferans vermektedir. Konuşmasının arasında bir alkış tufanı kopar. Hocaefendi:

– Lütfen bu şekilde alkışlamayın, diyerek konuşması esnasında veya sonrasında alkış yapılmamasını rica eder.

Ancak bu ikazdan bir süre sonra yeniden alkış olur. Hocaefendi, bu sefer sert sert bakar ve konuşmasına devam eder. Bir müddet sonra yeniden alkış olunca, aniden:

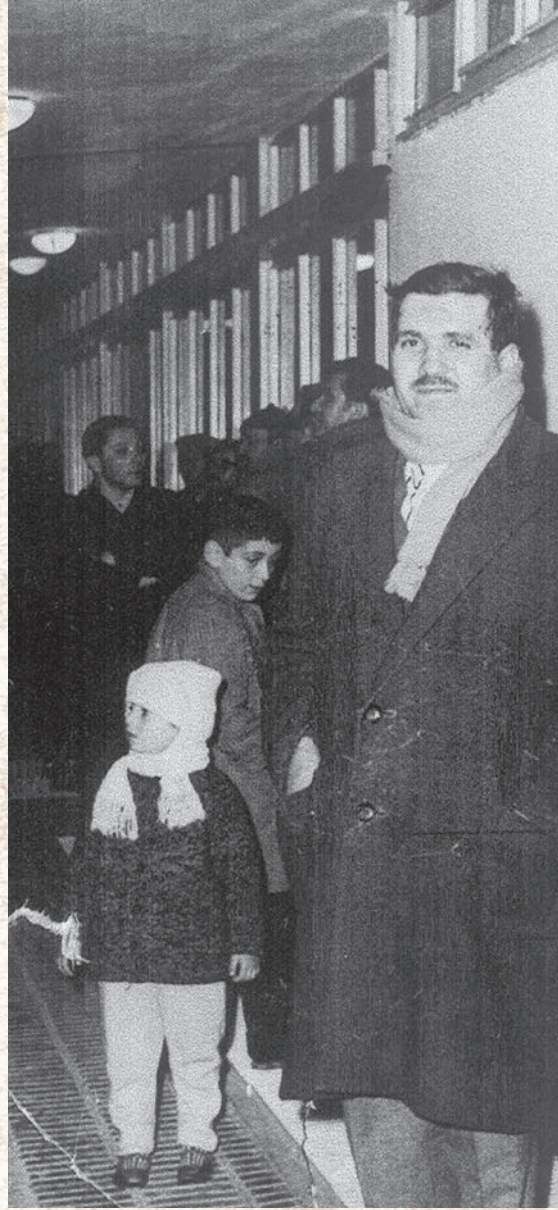
– Esselâmü aleyküm, der ve salondan ayrılır.

O, alkışla kendinin takdir edildiğini düşünmektedir. Oysaki onun istediği, anlattığı şeylere dikkat edilmesi ve anlaşılmaya çalışılmasıdır.

Hocaefendi'nin hacca gitmesi de bu dönemde olur. Hocaefendi'nin Peygamber sevgisi bambaşkadır. O, vaazlarında, konuşmalarında Efendimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) ismini andığı zaman gözyaşlarını tutamayacak kadar Peygamberimizi ve sahabileri sevmektedir. Hac dolayısıyla Efendimizin doğup büyüdüğü, yaşadığı yerleri görmek onun için en büyük hayaldir. Ancak maddî imkânları, bunu gerçekleştirmeye fırsat vermemektedir. Bir gün Kestanepazarı'nda talebelerine ders verirken talebelelerinden biri:

– Hocam, hacca gitmeyi düşünmüyor musunuz, diye sorar.

Bu soru, Hocaefendi'nin âdeta yarasına tuz basar. En büyük hayalini gerçekleştirememenin hüznü içinde gözyaşlarını tutamaz ve ağlamaya başlar. İçinden:

*Fethullah Gülen Hocaefendi hacca giderken
İzmir'de uğurlama esnasında*

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

– Ben kim, oraların bana nasip olması kim, diye geçirir.

O kadar hüzünlenir ki dersi tamamlayamaz. Ağlayarak sınıftan çıkar, odasına gider ve hüzünle ağlamaya devam eder. Tam o esnada bir talebesi kapısına gelerek:

– Hocam, size telefon var, der.

Hocaefendi, hacca duyduğu hasretin gönlünde uyardığı hüzünle ahizeyi eline alır. Arayan, dönemin Diyanet İşleri Başkanı Lütfi Doğan'dır. Lütfi Doğan, Hocaefendi'ye:

– Arkadaşlarla kararlaştırdık, bu sene hacıların durumunu kontrol için diyanet adına üç kişiyi hacca göndereceğiz. Bu üç kişiden biri sizsiniz, diyerek Hocaefendi'nin yıllardır kurduğu, hasretini çektiği bir hayalin gerçekleşebileceği müjdesini verir.

Bu müjde karşısında büyük şaşkınlık yaşayan Hocaefendi, kendini âdeta rüyada sanır. Ama müjdenin gerçek olduğunu anlayınca, Allah'a hamd eder.

* * *

Hocaefendi, her zaman mevcut şartların dışında insanlara İslâm'ı anlatmak nasıl mümkün olur diye farklı yollar denemiştir. O, insanların önemli bir kısmının camiye gelmediğini, bu insanların vakitlerinin çoğunu kahvehanelerde geçirdiğini görünce kahvehanelerde sohbet yapmaya başlamıştır. Öyle ki hem kendi hem de talebeleri,

İzmir’de ve Ege bölgesinde onlarca kahvehaneye giderek herkese ulaşmaya çalışmışlardır.

İlk kahve sohbeti ayrı bir heyecan içermektedir. Hocaefendi:

– İnsanların önemli bir kısmı, özellikle gençler camiye gelmiyor. Zamanlarının çoğunu kahvehanelerde geçiriyorlar. Bizim bu insanlara ulaşmamız lazım. Bundan dolayı kahvehanelere gidip sohbet yapalım, diye teklifte bulununca etrafındakiler kabul eder ve hangi kahveden başlayalım diye araştırma yapılır.

Sonunda İzmir’in Mersinli semtindeki bir kahvehaneden başlamaya karar verilir. Daha önceden kahvehane sahibinden izin alınır ve kararlaştırılan akşam kahvehaneye gidilir. Talebeleri ve kendisiyle beraber gelen esnaftan insanlar:

– Hocam, arzu ederseniz önce sizi tanıtalım, takdim edelim, derler ancak Hocaefendi:

– Gerek yok, diyerek bu teklifi reddeder.

Ardından da kendisi kalkar ve kahvehanedekilere hitaben:

– Aslında bu iş buralarda olmazdı; ama sizlerin camiye gelmeyişiniz bizi buraya getirdi. Siz çeşitli sebeplerle camiden ve cemaatten koparıldınız, ürkütüldünüz. Bu sebeple hakikatleri size camide anlatamıyoruz. Anlatamadığımız içindir ki biz buraya geldik, diye başlayarak sohbetini yapar.

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

1968 yılında Fethullah Gülen Hocaefendi İzmir Gaziemir'de bir kahve sohbetinde iken

Kahvehanede bulunan dine uzak bazı insanlar, bu durumdan rahatsız olurlar ve homurdanmaya başlarlar. Hocaefendi, bu homurdanmalara rağmen konuşmasına devam eder. Hocaefendi konuştuğça bu homurdanmalar kesilir. Hayranlıkla dinleme başlar. Kahvehanede oturanlar, hiç de alışık olmadıkları bir hocayla karşı karşıyadırlar. Akıllarına gelen her türlü soruyu sorarlar. Hocaefendi, hiçbir soruyu atlamadan hepsine doyurucu cevaplar verir. Böylece sohbet tam 3,5 saat sürer. Kimse de sıkılmaz. Sohbetin başında homurdananlar da dâhil kahvehanede oturanlar sohbetin sonunda gelerek:

– Hocam, Allah sizden razı olsun, bize çok güzel şeyler anlattınız. Hatalarımızı gösterdiniz, diyerek teşekkür ederler.

Bu insanların önemli bir kısmı, hayatlarında değişiklik yaparak vakitlerini kahvehanelerde boş boş geçirmek yerine hayırlı işlerle uğraşmaya, ibadetlerini aksatmamaya başlar.

Hocaefendi, âdeta kendini unutarak bütün varlığıyla İslâm'a hizmet etmeye uğraşırken bazı insanlar da onu çekememeye başlarlar. Ona çeşitli sıkıntılar çıkartarak, onun yaptığı hayırlı işleri engellemeye çalışırlar. Ancak Hocaefendi, Müslüman'ın Müslüman'a kötü söz söylemesinin doğru olmadığını düşünerek kendisine problem çıkartan insanlara tahammül etmeye çalışır. Bununla beraber ona yönelik engelleme çabaları öyle bir noktaya ulaşır ki artık Hocaefendi'nin çok sevdiği Kestanepazarı'nda ve bütün dünyasını içine sığdırdığı küçük kulübesinde barınması mümkün olmaz. Bunun üzerine bazı hayırsever iş adamlarının yardımıyla yine İzmir'de özel bir yurt açılır. Hocaefendi, bu yurttan gençliğe sahip çıkmaya devam eder.

Bu ayrılış, ilk etapta Hocaefendi için bir rahatlama getirmiş gibi gözükebilir. Fakat vefaya çok önem veren yapısı sebebiyle bu ayrılıştan dolayı büyük üzüntü duyar. Hocaefendi, kısa süreli de olsa kaldığı bir mekâna vefa duymakta, ondan ayrılması hiç de kolay olmamaktadır. Hatta bir gün bir yere giderken yanında bulunanlarla bir ağacın altında oturur, dinlenirler. Daha sonra kalkıp

gidecekleri yere giderler. Dönüş yolunda aynı ağacın yanından geçerken Hocaefendi yanında bulunanlara:

– Bu ağacın yanında biraz duralım, diyerek arabayı durdurur.

Yanıdakilerle beraber, yine o ağacın altına giderek bir müddet durur. Bu ağacın altında durma sebeplerini:

– Biz giderken bu ağacın altında durduk. Bu ağaç, bize dallarıyla gölge oldu, bizi güneşten korudu. Dönüşte biz onun altında durup bir anlamda teşekkür etmezsek olmaz, şeklinde özetleyerek kendisine kısa süreli olarak gölge sağlayan bir ağaca bile duyduğu vefayı göstermektedir.

O arkadaşlarına, çevresindeki insanlara o kadar bağlı ve vefalıdır ki kendisine haksızlık ve vefasızlık yapanlara bile vefasını eksik etmez.

Bir defasında eski arkadaşlarından biri bir vefasızlık yapınca Hocaefendi'nin yanında bulunan talebelerinden birisi, o insanın yaptığı vefasızlığı anlayamadığını, bir insanın nasıl vefasızlık yapabileceğini söyler. Bu değerlendirmeye üzerine Hocaefendi:

– Öyle demek yerine, çok dua edelim. Cenâb-ı Hak hiç kimseyi şaşırmasın. Kalplerimizi kaydırmamasın. Hepimize hidayet versin ve doğruyu göstere. Zira onların ahiretini düşünmek de bizim vazifemizdir, diyerek gönül dünyasında vefanın ne kadar büyük yer tuttuğunu ortaya koyar.

İşte böyle bir ruh yapısına sahip Hocaefendi için yaklaşık altı yılını geçirdiği Kestanepazarı'ndan ayrılmak hiç de kolay olmaz. Nitekim kendisine:

– Efendim, Kestanepazarı'nın dünyanızda nasıl bir yer tuttuğuyla ilgili neler söyleyebilirsiniz, diye sorulduğunda duygularını:

– Kestanepazarı'nı çok benimsemiştim. Oradan ayrılmayı hiç düşünmüyordum. O kadar ki kabrimin dahi bu binanın bir köşesinde bulunmasını istiyordum. Hatta bilmeden o günün başbakanına bir iyilik yapmışım. Parti adamları, daha sonra ısrarla bana yüksek bir kademede idarecilik teklif ettiler. Ben hiç düşünmeden reddettim. Çünkü son arzum, Kestanepazarı'nın bir yerinde gömülme ve kabrimden talebelerin gürültüsünü dinlemektir. Evet, dünyada bütün arzu ve isteğim buydu, şeklinde dile getirir.

Kısa zamanda talebelerinin de gönlünde taht kuran Hocaefendi'nin oradan ayrılışına talebeleri de çok üzülür. Gideceği zaman talebeleri, sadece bir yurt idarecisi kaybettiklerini değil, onlara ana baba olan, onların her türlü sıkıntılarıyla uğraşan, geceleri kalkıp üstlerini örten, onlara güzel ahlâkı ve ilmi öğreten, kısacası onlara şahsiyet kazandıran, dünyalarını inşa eden bir insanı kaybettiklerinin farkındadırlar. Bundan dolayı gideceği zaman karşısına çıkar ve:

– Bizi kime bırakıyorsun, diyerek onun gitmesiyle âdeta yetim kalacaklarını anlatırlar.

Hocaefendi, gençliği imansızlık hastalığına sürükleyecek bütün kanalları kapatmak ve hayırlı işlere sevk etmek arzusu içindedir. 1960'larda ve 1970'lerde gençliği âdeta zehirleyen ve gençliği Yüce Allah'ı inkâra sürükleyen cereyanlardan en etkin olanı, âdeta moda hâline gelen Darwinizm anlayışıdır.

Darwinizm, o yıllarda okullarda ve medyada tartışılmaz ilmî bir gerçek gibi anlatılmaktadır. İslâm'ın yaratılış inancına ters olan ve aslında ilmî bakımdan da doğru olmayan bu anlayışa karşı Müslümanlar arasından tatmin edici itirazlar çok fazla gelememektedir. Ancak Hocaefendi, gençliği inançsızlığa sürükleyecek hiçbir sebebin kalmamasını istemektedir. Bunun için Darwinizm'le ilgili büyük bir konferans düzenler. Bu konferans- ta bizzat kendisi, biyolojiye ait bu konuyu, hem dini hem de ilmî açıdan öyle rahat ve ikna edici bir şekilde anlatır ki birçok genç için kâbus hâline gelen Darwinizm, problem olmaktan çıkar. Hocaefendi'nin, bu konferansı verirken, ortaya koyduğu bilgiler herkesi şaşırtır. Çünkü sahip olduğu bilgiler, ancak bir tıp veya biyoloji uzmanından beklenebilecek düzeydedir.

Hocaefendi, İzmir'de bulunduğu bu dönemde bir yandan gecesini gündüzüyle İslâm'a hizmet etmek için

koştururken, bir yandan da hastalıklarıyla uğraşır. Öyle ki bir seferinde sağ bacağındaki ağrılar dayanılmaz bir hâl alır. Bir doktora giderler. Doktor çok sert mizaçlı biridir. Hocaefendi'ye çok sert davranır. Muayene esnasında ayağını da çok acıtır.

Aynı rahatsızlıktan bir süre sonra başka bir hastaneye giderler. Ayağı muayene edilir. Doktorlar kendi aralarında konuşurlarken, ayağın kesilebileceğinden bahsederler. Bu konuşmaları duyan Hocaefendi kendi kendine:

– Fethullah, bugüne kadar iki ayağın vardı ve Allah'ın lütfettiği bu iki ayağı kullanıyordun. Ya Rabbi, bundan sonra sana tek ayakla kulluk ederim. Sana hamdolsun, diye hâlini Allah'a arz eder.

O, bu sözleriyle başına ne gelirse gelsin Allah'a hamd etmekte ve hiçbir şeyin Allah'ın izni ve iradesi dışında gerçekleşmediğini ifade etmektedir.

Akıl Almaz
Kovuşturma Süreci:
12 Mart Muhtırası

Fethullah Gülen Hocaefendi 12 Mart döneminde tutuklu olduğu zaman 2 Eylül 1971 günü yapılan ilk mahkeme duruşmasında iken

Hocaefendi, bütün vaazlarında insanları toplumun huzurunu korumaya ve emniyetle davranmaya davet ederken sokaklarda olayların önü alınamaz bir hâl alır. Nitekim sonunda 12 Mart 1971 tarihinde askerî muhtıra olur. Muhtıranın ardından birçok insan suçsuz olduğu hâlde tutuklanır. Suçluyla suçsuzun birbirine karıştığı bu dönem, Hocaefendi için de sıkıntılı bir sürecin habercisidir.

Hocaefendi bir gün eve geldiğinde içeride polislerin olduğunu görür. Polisler, Hocaefendi'ye:

– Hoş geldin, derler.

Hocaefendi, hem açlığını az da olsa yatıştırmak hem de esas maksatlarını öğrenmek için:

– Geç kalır mıyım, bir şeyler yiyeyim mi, diye sorar.

Bunun üzerine polisler:

– Karnını doyur, ne zaman döneceğin belli olmaz, diyerek Hocaefendi'yi uzun süre tutacaklarını sezdiren bir cevap verirler.

Hocaefendi, bir şeyler atıştırdıktan sonra polislerle beraber gider. Karakolda ilk işlemler yapıldıktan sonra Hocaefendi:

– Bana biraz su getiriniz, abdest alacağım der ve abdest alarak yatsı namazını kılar.

Ardından sorgulama başlar. Ortam rahatsız edicidir ama Hocaefendi, yatsı namazını kıldığından dolayı mutludur ve içinden:

– Hiç olmazsa yatsıyı kıldım. Sabaha kadar namaz kaçırma ihtimalim kalmadı, ne yaparlarsa yapsınlar, diyerek kendisine yapılacak her şeyden daha önemli olanın namaz olduğunu dile getirmiş olur.

Hocaefendi sorgulamaya alınır, savcı bir sürü akla hayale gelmedik suçlamada bulunur. Hocaefendi, bütün suçlamalar karşısında şaşırır; çünkü denilenlerle hiçbir ilgisi yoktur. Savcı bütün suçlamalarını yaptıktan sonra Hocaefendi'ye döner ve:

– Bütün bunlara ne diyeceksin, diye sorar.

Bunun üzerine Hocaefendi:

– Sizin bu dediklerinizden ben hiçbir şey anlamadım. Mevzu bana çok karışık geldi, diyerek sayılan suçlamalarla bir ilgisinin olmadığını ifade eder.

Ortada bir suç unsuru yokken Hocaefendi ve arkadaşları hapishaneye atılır. Hocaefendi, hapishanede de boş durmaz. Orada da bir yandan manevî yaşantısını kılı kırk yararcasına devam ettirir, bir yandan da dinle ilgisi olmayan insanlara İslâm'ın güzelliklerini anlatır. Hapishanenin olumsuz şartları, onu insanlara Allah'ı ve Peygamberimizi anlatmaktan alıkoymaz. O, her fırsatı değerlendirir ve hayatında dinle ilgili hiçbir şey öğrenmemiş pek çok insana Allah'ı anlatır. Bunun sonunda birçok insan, Allah'ı inkârdan vazgeçer ve İslâmî bir hayat yaşamaya başlar.

Hapishanenin ağır şartlarının verdiği sıkıntının yanında, çok sevdiği Enver amcasının vefat etmesi, Hocaefendi için ayrı bir üzüntü kaynağı olur.

Bir gün babası, Hocaefendi'yi hapishanede ziyarete gelir. Hocaefendi:

– Baba nasılsın, anam nasıl, diye sorar.

Babası:

– Anan köye gitti, der.

Bunun üzerine Hocaefendi:

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

– Ne var, ne oldu, diye sorunca, babası:

– Enver çok hasta, der ve âdeta iki büklüm olarak ağlamaya başlar.

Babasının bu hâlinden amcasının öldüğünü anlayan Hocaefendi de ağlamaya başlar.

Amcasının vefatının sebebi, Hocaefendi'nin suçsuz yere tutuklanmasıdır. Hocaefendi'nin tutuklandığı haberi alınca, eve gelir ve:

– Hacı'yı tevkif etmişler, diyerek dertli dertli bir of çeker.

Ardından odasına gider ve o gün yattığı yataktan bir daha kalkamaz.

Hocaefendi uzun mahkeme döneminden sonra 1972 yılında tahliye edilir.

Hapisten çıkınca büyük hüznü duyar. Taksiye biner ve gideceği bir yerinin olmamasının hüznünü duyar. İçinden:

– Nereye gitsem ki, diye geçirir.

Gidecek yeri yoktur. Çünkü hayatı boyunca tek bir mal varlığı olmamış; ev bark sahibi olmayı aklına getirmemiştir. Öylece yapayalnız, elinde bavulu olduğu hâlde durur ve:

– Ana gibi yar olmaz, diyerek Erzurum’a gitmeye karar verir.

Erzurum’a giden Hocaefendi, burada çok kısa kalır. O, hayatını İslâm’a hizmet etmeye adanmıştır. Nitekim kısa zaman sonra İzmir’e geri döner. İzmir ve çevresi Hocaefendi’yi özlemiştir. Herkes, onun kendi illerine veya ilçelerine gelmesini istemektedir. Hocaefendi’yi kendi memleketlerine davet etmeye gelen Edremit’in ileri gelenlerinden Arif Çağan ve Edremit müftüsü, Hocaefendi’ye:

– Hocam, ne olur Edremit’e gel, orada da hizmet olur, diyerek onu Edremit’e davet ederler.

Hocaefendi bir süre düşündükten sonra, Edremit’e tayin istemeyi kabul eder ve Edremit’e tayin edilir.

Edremitliler Hocaefendi’yi daha önceden bilmektedirler. Şöyle ki Hocaefendi, İzmir’de bulunduğu bir dönemde vaaz vermek için Edremit’e gelir. Arif Çağan, Hocaefendi’yi dinlemeye gider. Vaazı dinledikçe Hocaefendi’nin ilmi ve hitabeti karşısında hayran kalır. Vaazda anlatılanlar onu çok etkiler. Ancak henüz Hocaefendi’yi tam olarak tanımamaktadır. Bu vaazda o yörede ‘Sarı Hoca’ olarak bilinen bir maneviyat büyüğü de vardır. Vaazdan sonra Arif Çağan, Sarı Hoca’nın yanına giderek:

– Hocam, bu Hocaefendi geldi. Ne yapmamız lazım. Bu zata sahip çıkalım mı, diye sorar.

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

*Manisa'da Fethullah Gülen Hocaefendi'nin
vaaz verdiği Muradiye Camii*

Bunun üzerine Sarı Hoca:

– Oğlum bu nasıl bir laf! Bu, ledün ilmine sahip bir zat. İman hakikatlerini anlatıyor, diyerek Hocaefendi'nin önemini dile getirir.

İşte bu vaaz, Hocaefendi'nin Edremit'te daha önce bilinmesini sağlamıştır. Bundan dolayı, onun Edremit'e gelecek olması ayrı bir heyecan kaynağı olur. Yaklaşık iki yıl görev yaptığı Edremit'te de boş durmayan Hocaefendi, günlerini insanların manevî hastalıklarına derman olmak için harcamıştır.

Edremit'ten sonra Manisa'ya tayini çıkan

Hocaefendi, burada da aynı ruhla hizmet etmeye devam eder.

Ancak buraya tayin olmasından kısa bir müddet sonra babası Ramiz Efendi vefat eder. Babasının Hocaefendi ile son görüşmesi, vefatından birkaç gün öncedir.

Hocaefendi'nin tayini, Edremit'ten Manisa'ya çıkınca Manisa'ya gitmeden önce babasını ziyaret eder. Ziyaretin sonunda babasına:

– Müsaade ederseniz gidip vazifeye başlayayım, der.

Babası önce:

– Gitme. Önümüzdeki perşembeden sonra gidersin, diyerek ondan gitmemesini ister.

Ancak daha sonra, uzaklara dalar, hüznü bir şekilde bakar ve:

– Git. Burada bir çift göz, orada ise binlerce göz bekliyor, diyerek gitmesine müsaade eder.

Bu vedalaşmanın ardından Hocaefendi İzmir'e döner. Babasının yanından ayrılalı daha bir hafta olmamıştır ki Erzurum'dan babasının vefat ettiği haberi gelir. Hayatı boyunca büyük sevgi ve saygı duyduğu, öyle ki saygısından gölgesine bile basmadığı babasının vefatı onu çok üzer. Ama o, hayatını İslâm'a hizmete adadığından dolayı, bu hüznü de kalbine gömer ve babasının Erzurum'da defninin ardından görevine geri döner.

Resmi görev yeri Manisa olmasına rağmen, o sözünün geçtiği bütün hayırsever insanlara, milletin manevî

erozyonunun önüne geçmek için çeşitli kurumlar açmanın önemini anlatır. Nitekim bu çerçevede çeşitli illerde bu düşünceye hizmet eden kurumlar açılır. O, sadece görev yerinde çalışıp diğer yerlerdeki işlerden ise elini ayağını çekmiş değildir. Sık sık başka vilayetlere giderek vaaz verir.

Hocaefendi, milleti manevî hastalıklardan korumaya çalıştıkça bir yandan da bu ülkenin ilerlemesini istemeyen içteki ve dıştaki bazı kötülük kaynaklarının başlattığı anarşi hareketleri görülmeye başlar. Takvimler 1976'yı, 1977'yi, 1978 ve 1979'u gösterdiğinde âdeta sokağa çıkmak imkânsız hâle gelir.

Sokaklar, başkalarının oyununa gelen ve vatanına milletine hayırlı işlerle uğraşacağına birbiriyle kavga eden gençlerle dolmuştur. Her yanda anarşi kol gezmeye başlar. Bu durum, Hocaefendi için çok büyük bir üzüntü kaynağıdır. Anarşi o kadar büyümüştür ki anarşist gençler esnafi gezerek:

– Dükkânlarınızı kapatacaksınız, böylece yönetimi protesto edeceksiniz. Biz nasıl istersek öyle davranacaksınız. Yoksa size ve dükkânınıza zarar veririz, diye tehditte bulunurlar.

Bu durumu Hocaefendi'ye açan esnafa Hocaefendi:

– Sakın bir grup kendini bilmez anarşistin tehditlerine boyun eğip de dediklerini yapmayın. Dükkânınızı açın ve

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

tezgâhınızın başında durun. Eğer malınızı savunduğunuz için ölürseniz şehit olursunuz, diyerek ülkenin karışıklığa teslim edilmemesini, bunun için insanların her şeyiyle mücadele etmesini tembihler.

Hocaefendi'nin sözleri etkili olur. Anarşistler bu noktadaki gayelerine ulaşamazlar. Ama ülkenin karanlığa sokulması için yapılan plan, o kadar ustaca kurgulanmıştır ki sonunda 12 Eylül 1980'de askerî ihtilal olur.

12 Eylül İhtilali

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

*İzmir'de Fethullah Gülen Hocaefendi'nin
vaaz verdiği Hisar Camii*

İhtilalin ardından Hocaefendi, görev yapma imkânı bulamaz. Aynen 12 Mart muhtırasında olduğu gibi birçok asılsız iddiayla soruşturulur; ama ortada suç unsuru yoktur. Ne var ki vaaz etmeyi bırakması gerekir. Vaaz kürsüleri onun için, gönül verdiği İslâm hakikatini anlattığı bir vasıta olduğundan çok önemlidir. Hocaefendi'nin asıl derdi Allah'ın ve Resûlünün anlatılmasıdır. Kürsüler, onun bu sevdasına aracılık ettiği için önemlidir. Onun, insanlara konuşmak, onların ilgisine mahzar olmak gibi bir derdi asla olmamıştır. O, kürsülerde sadece yaşadığını anlatmış, yaşamadığı bir şeyi asla kürsülere taşımamıştır.

Onun kürsülerden uzak kalması, Allah ve Peygamber sevgisini anlatmasına engel olmamış, o yine her fırsatta Allah'ı ve Resûlullahı anlatmıştır.

* * *

1986 yılında tekrar hacca gider. Hacda bulunduğu dönemde ilgisinin olmadığı bir davaya adı karıştırılır ve hakkında tutuklama çıkartılır. Mekke'de bu haberi alınca oradaki dostları:

– Hocam, Türkiye'ye dönerseniz, suçsuz olduğunuz hâlde, sizi üzecek bazı olaylar olabilir. Suçsuz yere sizi mahkemelere çıkartabilirler. Siz burada kalın, derler.

Ancak Hocaefendi:

– Hayır, teklifiniz için çok sağ olun. Ama eğer dönmezsem bu, isnat edilen suçu kabul ettiğim manasına gelir. Ayrıca biz, bu yola hizmet için çıktık. Anadolu insanı bizden hizmet bekliyor. Dönmemiz lazım, diyerek kendi rahatını değil, milletini düşündüğünü gösterir.

O, orada kalacak olsa, belki çok rahat bir hayat sürecektir. Ama bütün sıkıntılarına rağmen Türkiye'ye döner, Suriye üzerinden birçok sıkıntı çekerek Kilis'e varır. Oradan İzmir'e geçerek Sıkı Yönetim Komutanlığı'na teslim olur. İfadesi alınır. Suçsuz bulunarak takipsizlik kararı verilir.

Hocaefendi kürsülere 1986 yılında döner. Yaklaşık altı yıllık ayrılık ona çok büyük üzüntüler yaşatmıştır. İlk vaazı, bir Miraç gecesine denk gelmiştir. O, her zamanki gözü yaşlı hâliyle kürsüdedir. Bir yandan Allah'ı ve O'nun sevgili Resûlünü anlatacak olmanın heyecanı, bir yanda da yıllardır ayrı kaldığı insanlarla karşı karşıya olmanın heyecanı vardır. Camide büyük bir manevî hava oluşur. Herkes sessizce, altı yıldır ayrı kaldıkları bir sesi dinleyecek olmanın heyecan ve mutluluğu içindedir. Hocaefendi vaazına ümit dolu şu cümlelerle başlar:

– Zaman durmadan deveran ediyor. Zaman, müstakim bir hat gibi dümdüz bir şekilde ilerlemiyor. Bugün birilerine bayram yarın başkalarına. Bugün derenin dibinde emekleyip duranlar, yarın zirvelerde gezmeye aday...

Fethullah Gülen Hocaefendi Abdi İpekçi Spor Salonu'nda düzenlenen Ebedi Risalet Sempozyumu ikinci gününde konuşma yaparken

Gözyaşları içinde söylediği bu sözler, cemaatte hem ümit uyandırır hem bir hasretin bitişinin mutluluğunu hissettirir.

Yıl 1989'dur. Hocaefendi bu sefer o güne kadarki hayatında her fırsatta anlattığı, her sohbette sözü dönüp dolaştırıp ona getirdiği Hazreti Peygamber'i anlatacağı vaazlarına başlar. Vaazlar, elli üç hafta devam eder. Hocaefendi, o güne kadar en güzel sözlerle anlatılan Efendimizi yine o güne kadar söylenenlerden çok farklı olarak anlatır. Onun vaazlarını farklı kılan, Hazreti Peygamber'e duyduğu eşsiz sevgidir. O, ismini her andıkça âdeta tatlı bir şey yemişçesine isminin değdiği dudaklarını yalayacak kadar bağlı olduğu Efendimizi 'İnsanlığın İftihar Tablosu' olarak herkese sevdirmeyi hedefler.

Bu yıllarda sadece Efendimizi anlattığı vaazlar vermez. Bir yandan da Süleymaniye Camii başta olmak üzere birçok büyük camide vaazlar verir. Vaazlarına on binlerce insan katılır. Bu vaazlarında en çok üzerinde durduğu husus, Anadolu insanının dindaşlarına ve soydaşlarına sahip çıkması gerektiğidir.

1990'ların başında Sovyetler Birliği yıkılır. Türkî Cumhuriyetler bağımsızlığına kavuşur. Daha hiç kimse Orta Asya'da yaşanan sıkıntıları gündemine almadan Hocaefendi, etrafındaki insanlara:

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

– Gidip oralarda yurt açın, okul açın ve sıkıntılı günler geçiren soydaşlarımıza yardımda bulunun, sahip çıkın, diyerek onları Orta Asya’daki Türk Cumhuriyetleri’ne gitmeleri konusunda teşvik eder.

Hocaefendi’nin bu isteğini yerine getiren hayırsever işadamları, büyük imkânsızlıklara rağmen, oralara giderek okullar açmış, o insanlara sahip çıkmışlardır.

1993 yılı, Hocaefendi için çok büyük üzüntü yaşadığı bir yıldır. Annesi vefat eder. Onun dünyasında annenin çok özel bir yeri vardır. O anneyi:

– Faniler arasında en muazzez varlıktır ana. O, yeryüzünde dolaşırken gökteki bir baş ve cennet de ayaklarının altındadır. Pabucunun tozu, gözlere sürme kadar aziz ve ayaklarına sürülen yüzler, arş eşliğindeki başlar kadar yücedir. Ana inleyen varlıktır. Bütün bir hayat boyu inleyen ve sızlayan, cümleleriyle anlatır.

Kendi annesi ise onun ilk öğretmenidir. Annesinin son günlerini ve annesinin ölümünden sonra içinde meydana gelen boşluğu şöyle anlatır:

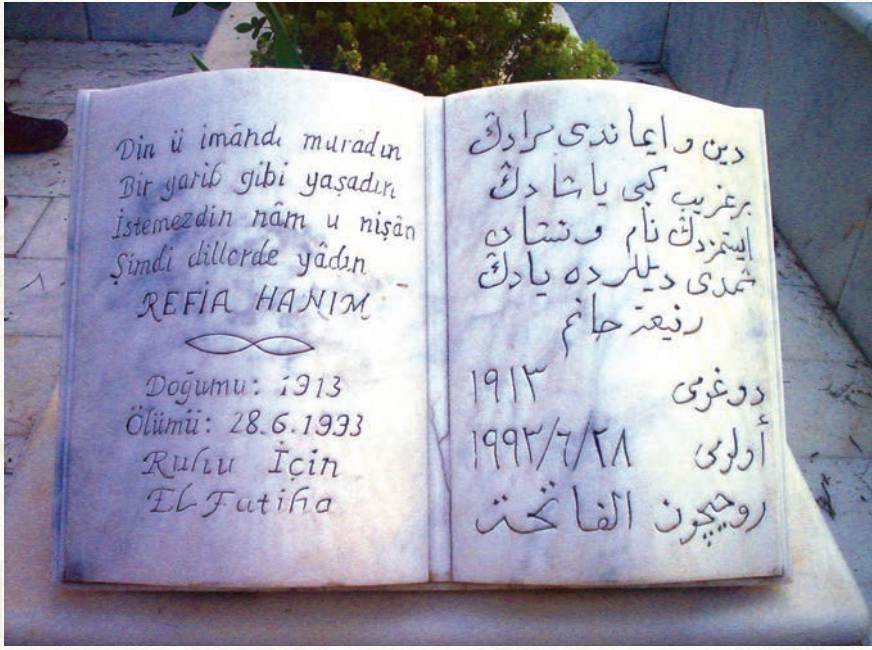
– Annemin vefatında yanında bulunamadım. İstanbul’a gitmiştim. “Annemin vefatına dayanamam.” der ve ondan önce ölmeyi arzularım. Fakat sonra aklıma geldi ki bu kadın benim vefatıma dayanamaz, çıldırır. Ne zaman ziyaretine varsam, o hasta hâliyle yanıma yaklaşır,

FETHULLAH GÜLEN

GÜLENNHOCAEFFE

*Fethullah Gülen Hocaefendi İzmir Karşıyaka'da
bulunan annesi Refia Gülen'in mezarı başında
dua ederken*

Fethullah Gülen Hocaefendi'nin annesi Refia Gülen Hanımefendi'nin mezar taşı

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

ayaklarıma dokunur, çoraplarımı yoklar ve “Ayakların üşüyordur.” derdi. Çok basiretliydi. Bazen bazı arkadaşlarla alakalı soru sorar, hizmetle ilgilenir, sorudan hoşlanmadığımı sezerse hemen konuyu değiştirir, çevresindekilere “Ne duruyorsunuz? Şu Hacı’ya bir çay yapın, getirin.” derdi. Şimdi bir türlü onun boşluğunu dolduramıyorum.

Kozadan Kelebeğe

Hocaefendi'nin fikir önderliğinde bulunduğu hizmetler, sadece Türkiye'de değil bütün dünyada ses getirince, onu ve yaptığı hizmetleri çeke-meyenler, hakkında birçok asılsız haber yayımlamaya başlarlar. Birçok insan Hocaefendi'yi yakından tanıması-na rağmen, önemli bir orandaki insan da onu yakından tanımamaktadır o dönemde.

Hocaefendi, yapılan hizmetlerin herkese ulaşmasını istemektedir. Çünkü yapılan hizmetler Anadolu insanı-nın hizmetidir. O, yapılan hizmetlerden kendisine hiçbir zaman pay çıkarmamıştır. Yapılan hizmetlerden kendisi-ne pay çıkartılmasını:

– Yaratan'a karşı büyük bir saygısızlık, o hizmetlerde emeği geçmiş insanlara haksızlık, vazifeye karşı da ihanet olur, diyerek kendisini değil, Allah'ın lütfunu ve emeği geçen başkalarını öne çıkartır.

1994 yılında Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı kurulur. Hocaefendi, bu vakfın onursal başkanı olur. Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı, toplumun her kesiminden insanı bir araya getirmeye ve insanların düşmanlık içinde değil, dostluk ve barış içinde yaşamasına gayret eder. Bu mak-satla birçok etkinlik düzenlenir. Bu etkinliklere birçok aydın, sanatçı, din adamı, devlet yöneticisi katılır. Bu

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

*Fethullah Gülen Hocaefendi
Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı'nın açılışında
konuşma yaparken*

*Bosna İçin Dünya Karması Maçı'nda Fethullah
Gülen Hocaefendi Maradona ile*

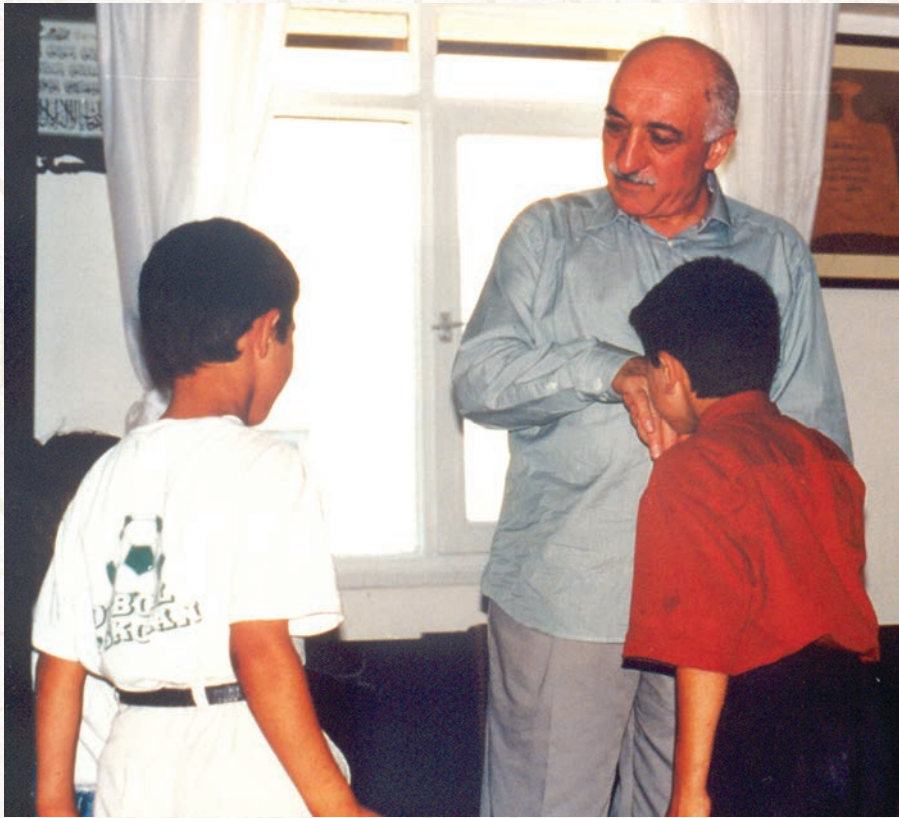
*Fethullah Gülen Hocaefendi Ankara'da Düzenlenen
6. Ebedi Risalet Sempozyumu'nda*

FETHULLAH GÜLEN

*Fethullah Gülen Hocaefendi Kalbin Zümrüt Tepeleri kitabı
yayınlandığında sohbet ederken*

HOCAEFENDİ'NİN HAYATI

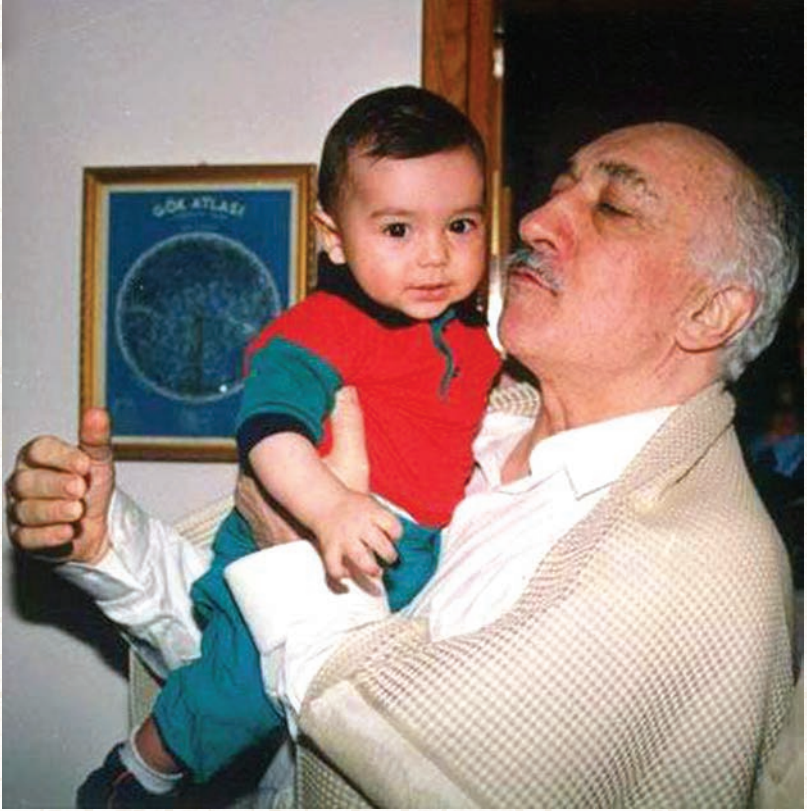

Fethullah Gülen Hocaefendi çocuklarla

HOCAEFENDİ'NİN HAYATI

FETHULLAH GÜLEN

GÜLENHOCAEFFİ

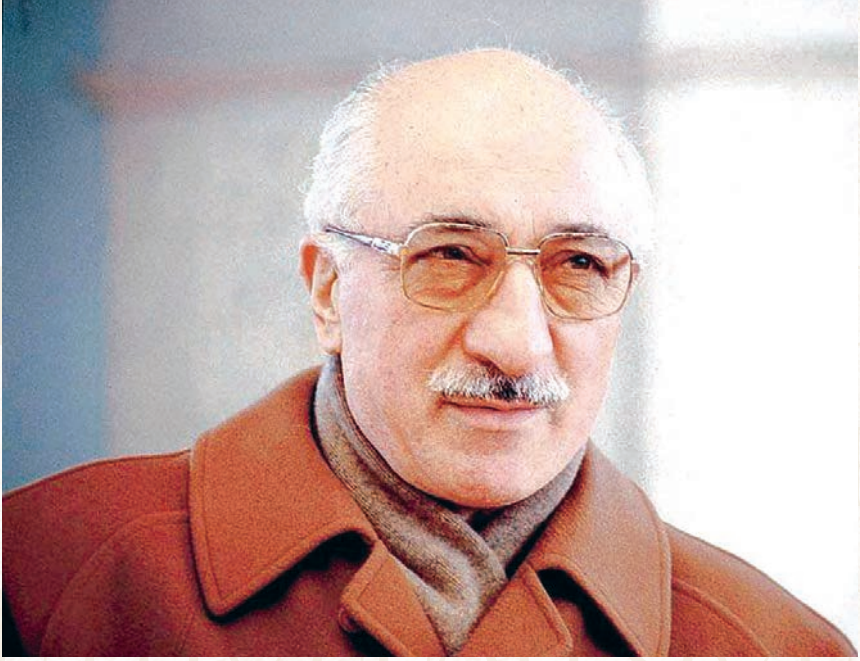
Fethullah Gülen Hocaefendi çocuklarla birlikte

FETHULLAH GÜLEN

GÜLENHOCAEFFİ

Fethullah Gülen Hocaefendi çocuklarla birlikte

*Fethullah Gülen Hocaefendi Marmara Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi'nin iftarında*

N HOCAEFENDİ'NİN ENDİ'NİN HAYATI

N HOCAEFENDİ'NİN

EN

NİN

EN

NİN

EN

*Fethullah Gülen Hocaefendi Gazeteciler ve
Yazarlar Vakfı'nın kuruluşunun üçüncü yılında
Lütfi Kırdar Spor Salonu'nda*

ENDİ'NİN HAYATI

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

*Fethullah Gülen Hocaefendi Gazeteciler ve
Yazarlar Vakfı'nın kuruluşunun
üçüncü yılındaki törende*

toplantılara katılanların birçoğu Hocaefendi'yle ilk defa görüşmektedir. Hemen hepsi Hocaefendi'yle görüştükten sonra, düşünceleri sorulduğunda:

– İlmiyle, tevazuuyla, düşünceleriyle ve Türkiye için taşıdığı sevgisiyle bambaşka bir insan, şeklinde görüş belirtirler.

Hocaefendi, alışılmış 'hoca' görünüşünden çok farklı özellikler taşımaktadır. Öyle ki ilk etapta bir din âlimi olmasına rağmen bilginin diğer alanlarına dair çok geniş okumalarda bulunmuştur. Edebiyattan, sanata, felsefeye, sosyolojiye, tarihe, psikolojiye kadar her alanda önemli bir seviyede bilgiye sahiptir. Hem Türk edebiyatı ve düşüncesini hem de Batı edebiyatı ve düşüncesini bütün dönemleri ve temsilcileriyle okumuştur. Onun, bir edebiyat veya felsefe uzmanıyla rahatlıkla konuştuğu; yıllarca sadece o alanlarda araştırma yapmış insanların bilgisine sahip olduğu görülür. Bundan dolayı onunla konuşan aydınlar, bilim adamları, sanatçılar hep şaşkınlıklarını ve hayranlıklarını dile getirmişlerdir. Ama o, tevazusundan dolayı hiçbir zaman bu alanlarda söz sahibi olduğunu iddia etmemiş, her zaman:

– Siz daha iyisini bilirsiniz, diyerek tevazu göstermiştir.

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

*Fatih Üniversitesi'nin açılışında
Fethullah Gülen Hocaefendi David Aseo ile*

Onun tevazusu, sahip olduğu büyük ilmî birikimi ve ahlâk seviyesini gölgelememiş, bundan dolayı onunla görüşen herkes ona büyük saygı duymuştur.

Hocaefendi'nin öne çıkan yönlerinden biri de insanlara duyduğu saygıdır. Bu yıllarda birçok devlet adamıyla görüşmüştür. Bu devlet adamlarından biri, eski başbakanlardan Bülent Ecevit'tir. Bülent Ecevit'e:

– Fethullah Gülen Hocaefendi sizinle tanışıp yüz yüze görüşmek istiyor, mümkün mü, diye sorulduğunda Bülent Ecevit:

– İzmir'e geldiğimde tabii ki görüşürüz, diyerek teklifi kabul eder.

Bülent Ecevit'in bu cevabı Hocaefendi'ye ulaştırıldığında Hocaefendi:

– Devlet büyüklerine terbiyemin gereği ben, sizin, ayağıma gelmenizi istemem. Ben gelip ziyaret ederim, diyerek saygı anlayışını gösteren bir tavır ortaya koyar.

Nitekim Hocaefendi, Bülent Ecevit'in ayağına gelmesini kabul etmeyerek İzmir'den kalkıp İstanbul'a Bülent Ecevit'in yanına gider. Samimi bir havada geçen görüşmenin ardından Ecevit'e Hocaefendi'yle ilgili düşünceleri sorulduğunda:

– Fethullah Hoca'yı ve onun çevresinde toplananları, demokrasinin gelişmesi açısından çok faydalı buldum, diye cevap verir.

* * *

Bu yıllarda birçok basın organı Hocaefendi'yle görüşmek, röportaj yapmak ister. Bunlardan bazılarının teklifini kabul eden Hocaefendi, kendisine yöneltilen her soruyu cevaplayarak yaptıkları her işi bu ülkenin insanlarına hayır için yaptıklarını ifade eder.

Takvimler 1997'yi gösterdiğinde, Hocaefendi için ayrı bir hüznün verici olay yaşanır. Yola çıktığı ilk günlerden itibaren yanından ayrılmayan, her işe kendini düşünmeden koşan, ilerlemiş yaşına rağmen yorulmak nedir bilmeyen yakın dostu Hacı Kemal Erimez'i kaybeder. Kendisine bu çok sevdiği dostuyla ilgili düşünceleri sorulduğunda o, dostunu şöyle anlatır:

– Aydınli Hacı Kemal zengindi, yedi sülalesine yetecek zeytinlikleri ve bir de elmas madeni vardı. Birkaç defa eğitimle alâkalı konuşmalarımı dinleyince dükkânlarını ve hatta evini bile sattı. Talebeye burs verme, okullar açma gayretine girdi. Doğru mu ettim bilemiyorum ama bir gün ona: “Hacı Kemal, seninle benim ev sahibi dahi olmamız lazım. Gel, bir kulübeciğimiz bile olmadan yaşayalım bu dünyada. Bu hayırlı işleri dünyalık menfaatler için yapmadığımıza, Allah'ın rızasını aradığımıza hâlimiz şahit olsun.” dedim. Ve bu fedakâr ve cömert insan, hayatı boyunca kiralık bir evde, bir okulun mütevazı odasında yattı kalktı, dünya namına arkada bir şey bırakmadı.

Hocaefendi, sadece Türkiye'nin meselelerini değil bütün dünyanın meselelerini düşündüğünü, bütün insanlığın dertlerini kendine dert edindiğini gösteren faaliyetlere girişir. Hıristiyan dünyasının önde gelen isimleriyle ve Papa II. Jean Paul ile görüşür. Hocaefendi, Papa'ya:

– Dünyada insanlık ciddi bir ahlâksızlık içinde yaşıyor. Dinsizlik ve ahlâksızlık, başta gençlik olmak üzere bütün insanlığı tehdit ediyor. İnsanlar birbirine tahammül etmeyi unutup birbirine düşmanca davranıyor. Dünyada barışın hâkim olması için herkes kendine düşeni yapmalı, bu düşünce etrafında birbirimize yardım etmeliyiz, der.

Dünyada baş gösteren ahlâksızlığa ve dinsizlik hastalığına, bütün insanlığı tehdit eden düşmanlığa karşı beraber mücadele edebileceklerini, dünya barışı için hep beraber çalışabileceklerini söyler. Hocaefendi'nin Papa'ya sunduğu bu tekliflerin üzerinden uzun zaman geçmeden baş gösteren medeniyetler çatışması ihtimali, onun dünyadaki olayları ne kadar iyi okuduğunu göstermektedir.

Hocaefendi, 1999 yılında sağlık problemleri sebebiyle Amerika'ya gider. Başta şeker hastalığı olmak üzere birçok hastalıkla mücadele etmektedir. Bu sebeple doktorları Amerika'da kalarak tedavisine burada devam etmesini isterler. Bunun üzerine Hocaefendi, çok sevdiği Türkiye'den yıllarca ayrı kalacağı bir döneme girer.

FETHULLAH GÜLEN

GÜLENHOCAEFF

FETHULLAH GÜLEN

*Fethullah Gülen Hocaefendi Fatih Camii'nde
Hacı Kemal Erimez'in
cenaze namazını kıldırırken*

GÜLENHOCAEFF

FETHULLAH GÜLEN

GÜLENHOCAEFF

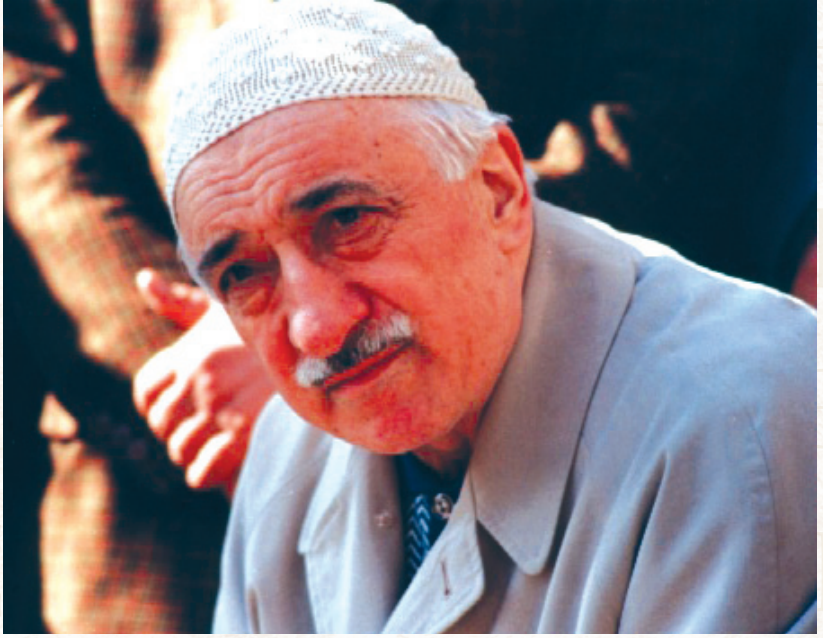

*Fethullah Gülen Hocaefendi Fatih Camii'nde
Hacı Kemal Erimez'in cenaze namazını kıldırırken*

FETHULLAH GÜLEN

GÜLENHOCAEFF

FETHULLAH GÜLEN

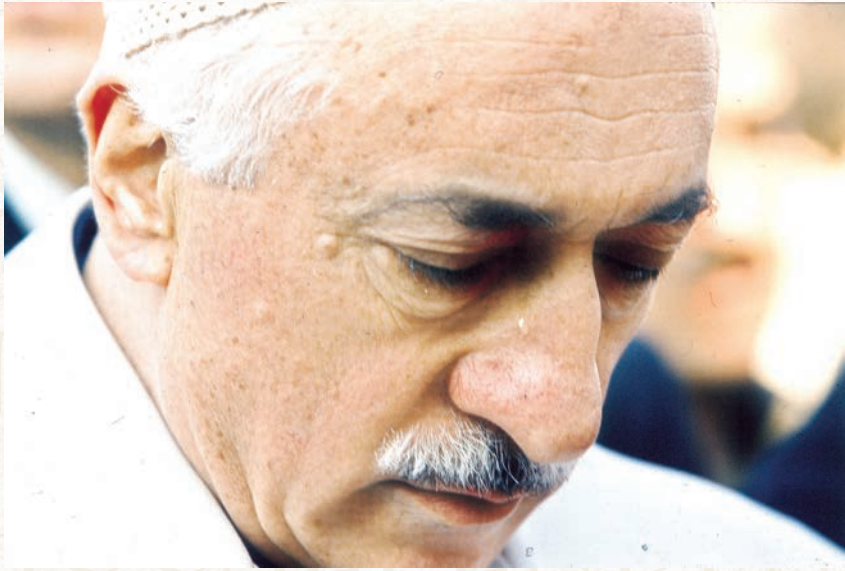
*Fethullah Gülen Hocaefendi
bir kurban bayramında*

GÜLENHOCAEFF

FETHULLAH GÜLEN

GÜLENHOCAEFF

N HOCAEFENDİ'NİN
ENDİ'NİN HAYATI
N HOCAEFENDİ'NİN

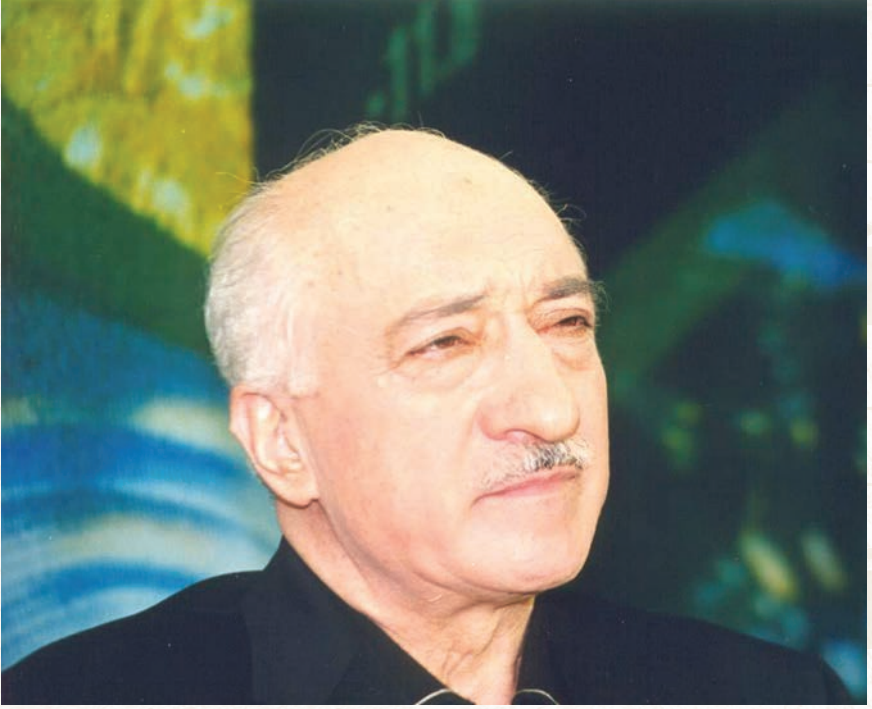

*Fethullah Gülen Hocaefendi Bayram Yüksel'in
cenaze namazını kıldırırken*

ENDİ'NİN HAYATI
N HOCAEFENDİ'NİN
ENDİ'NİN HAYATI

*Fethullah Gülen Hocaefendi Yaşar Tunagür
Hoca'nın evinde Ramazan Bayramı ziyaretinde*

*Fethullah Gülen Hocaefendi NTV Püf Noktası
Programı'nda*

*Fethullah Gülen Hocaefendi
Hoşgörü Ödülleri Gecesi'nde*

*Fethullah Gülen Hocaefendi
Papa ile görüşürken*

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

*Fethullah Gülen Hocaefendi Hoşgörü
Ödülleri Gecesi'nde*

*Hüzünlü Gurbetin
Adı: Amerika*

Amerika, Hocaefendi için hüzünlü bir gurbetin adı olur. Zaman zaman âdeta ayağa kalkmasını bile engelleyen ağır hastalıkları sebebiyle mecburen kalmak zorunda olduğu Amerika'da her an Türkiye özlemiyle doludur. Yazdığı şiirlerde, yazılarda, verdiği röportajlarda bu hasret kendini göstermektedir.

Hocaefendi, Türkiye'yi öylesine sevmektedir ki Türkiye'den giderken üzerinde bulunan elbiseleri orada bir kez olsun yıkatmadan öylece muhafaza etmektedir. Kendisini bu elbiseyle gören bir misafiri:

– Üzerinizdeki takım elbise, Türkiye'den gelirken giydiğiniz elbise mi, diye sorunca Hocaefendi:

– Evet, geldiğimden beri koruyorum. Hiç yıkamadım. Tozunu bile almadım. Tozunda, kokusunda Türkiye var, diyerek Türkiye'ye duyduğu büyük sevgiyi dile getirir.

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

Fethullah Gülen Hocaefendi ABD'de kalp rahatsızlığı ve yüksek tansiyon sebebiyle tedavi görürken

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

*Fethullah Gülen Hocaefendi Amerika'da
Nuriye Akman'la röportajı sırasında*

Yine odasında Türkiye'nin dört bir yanından getirilen toprakları özel olarak muhafaza etmekte, onlarla hasret gidermeye çalışmaktadır.

Amerika'da kaldığı yer büyükçe bir koruluktur. Giriş katında mutfak ve misafirlere yemek ikram edilen bir kısım bulunan evin orta katında büyük bir okuma salonu vardır. Hocaefendi, zaman zaman buraya inmektedir. Üçüncü kat ise onun odasının bulunduğu kattır. Bu kat, âdeta onun sırdaşı ve bütün ıstıraplarının şahididir. O, dünyada meydana gelen herhangi bir olumsuz olayla büyük üzüntü duymakta, odasında bu üzüntüsünü bütün ruhuyla yaşamakta, bazen de odasının önünde bulunan salonla aynı koridorda bulunan odalara giderek ıstıraplı gönlüne bir dost aramaktadır.

Hocaefendi, sohbetlerinde dünyaya ait herhangi bir meselenin konuşulmasına fırsat vermez. Bütün konuşmalarında sözü bir şekilde Allah'a ve O'nun Resulüne getirerek Onları anlatır. Asla boş şeylerin konuşulmasına müsaade etmez.

İnzivada bir hayat yaşayan Hocaefendi'nin az da olsa misafirleri olur. Misafirler, onun ıstıraplarının şahididirler. Gelen misafirler arasında bazen çocuklar da bulunur. Çocukları çok seven Hocaefendi, onların başını okşar, hâllerini hatırlarını sorar, onlara çikolata ve benzeri hediyeler verir.

FETHULLAH GÜLEN

Fethullah Gülen Hocaefendi Amerika'da Nuriye Akman'la röportajı sırasında

N HOCAEFENDİ'NİN
ENDİ'NİN HAYATI
N HOCAEFENDİ'NİN

*Fethullah Gülen Hocaefendi Amerika'da
Nuriye Akman'la röportajı sırasında
yeğenlerinden Esat ile*

N HOCAEFENDİ'NİN
ENDİ'NİN HAYATI
N HOCAEFENDİ'NİN

Fethullah Gülen Hocaefendi Amerika'da kaldığı evde Nuriye Akman'a eşyalarını gösterirken

Bir gün babasıyla gelen bir çocuğa Hocaefendi:

– Senin adın ne bakayım, diye sorar.

Kız çocuğu:

– Zeynep, diye cevap verince Hocaefendi:

– İsminin manasını biliyor musun, diye sorar.

Ardından cevabını da kendisi verir:

– Zeynep, babasının süsü demektir.

Bu konuşmadan sonra oradakilerle beraber yemeğe geçilir. Herkes yemeğini yer, bitirir. Küçük Zeynep ise yemeğini bitiremez. Bunun üzerine Hocaefendi Küçük Zeynep'e dönerek:

– Sen yemeği hepimizden daha doğru bir şekilde yiyorsun. Yavaş yavaş, sindire sindire...

Böyle devam edersen, büyüünce de güzel kalırsın, der.

FETHULLAH GÜLEN

Fethullah Gülen Hocaefendi Amerika'da kaldığı evde

*Fethullah Gülen Hocaefendi Amerika'da
Nuriye Akman'la röportajı sırasında*

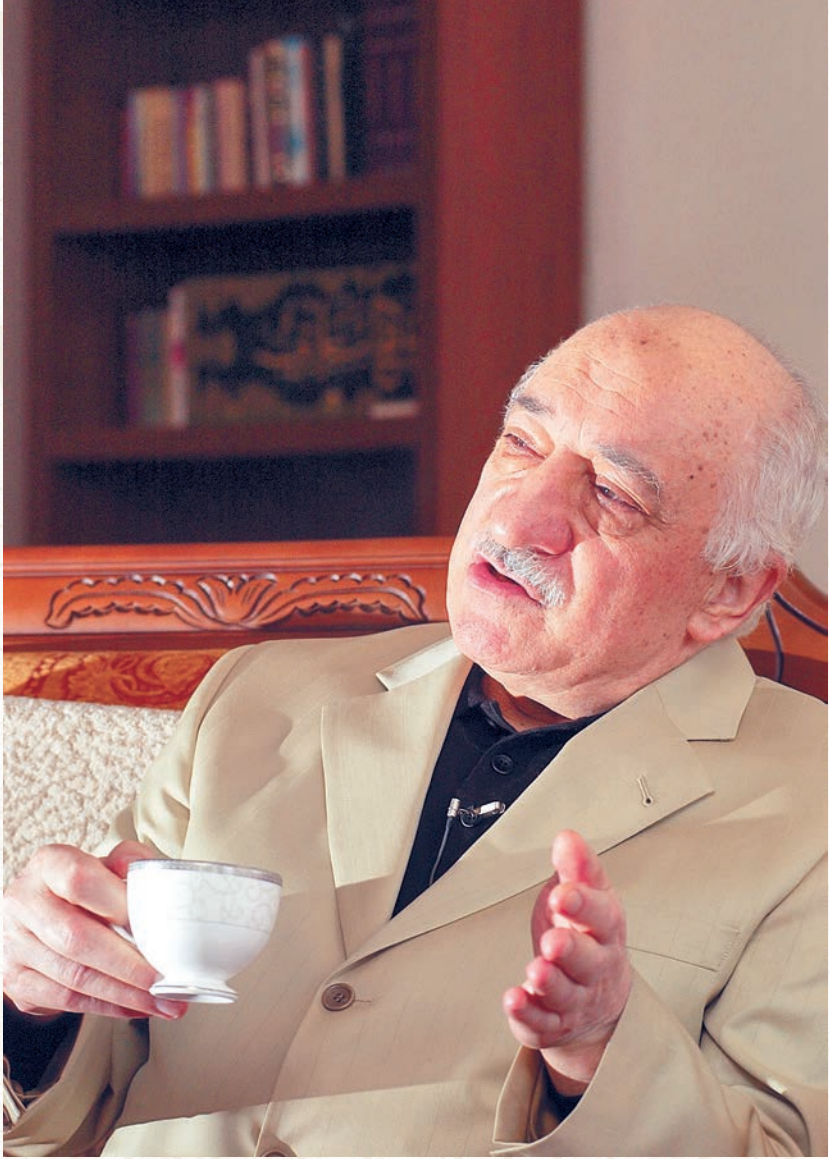

*Fethullah Gülen Hocaefendi
Amerika'da kaldığı evde*

Fethullah Gülen Hocaefendi Amerika'da odasında

FETHULLAH GÜLEN

*Fethullah Gülen Hocaefendi Amerika'da
Nuriye Akman'la röportajı sırasında*

Fethullah Gülen Hocaefendi kalp ve tansiyon kontrolü için Amerika'da hastanede iken

O, sadece gelen çocuklarla yakından ilgilenmez, gelen diğer misafirleriyle de ilgilenir. Yemek yenilirken misafirlerden birinin önünde eksik var mı yok mu diye kontrol eder ve misafirlerin herhangi bir şeyinin eksik bırakılmamasını ister.

Misafirlerine bu kadar saygı gösteren Hocaefendi, misafirlerin kendisine özel bir saygı göstermelerini ise istemez. Kendisi salona girdiğinde misafirler ayağa kalkınca, böyle yapmamaları ricasında bulunur.

Dini hassas bir şekilde yaşamayı burada da devam ettiren Hocaefendi'ye, doktorlar şeker hastalığından dolayı Ramazan ayında oruç tutmamasını söylerler. Ancak Hocaefendi:

– Benim gibi hastalıkları olan birisine ben de 'Sen oruç tutma.' der, tutmamasını tavsiye ederim. Ama kendime onu diyemem, diyerek oruç tutmaya devam eder.

Hastalığından dolayı oruç, onu âdeta yerinden kalkamaz hâle getirir ama o, hiçbir ibadetini aksatmadığı gibi bütün rahatsızlıklarına rağmen orucunu da aksatmaz.

Bir başka defasında hastalıktan dolayı halsiz düşer. Doktorları, oturarak namaz kılmasını isterler. Ama o:

– Namazımı oturarak kılmaktan dolayı Rabbinden utanıyorum, diyerek namaz kılariken yığılıp kalma pahasına namazı ayakta kılmaya devam eder.

* * *

Hocaefendi, yapılan her işin daha iyi yapılabileceğini düşünerek Allah'ı memnun etmek için herkesin bütün gücünü kullanması gerektiğini düşünür. O, dine ve millette yapılan hizmetler karşısında herhangi bir karşılık beklemenin doğru olmadığını birçok sohbetinde dile getirir. İnsanların dinine ve milletine hizmet ederken hep şunları düşünmesi gerektiğini söyler:

– Acaba gerçekten hizmet ediyor muyuz? Hizmetimizde maksadımız sadece Allah'ın rızası mıdır, yoksa niyetimize başka şeyler de karışıyor mu? Ne ölçüde hizmet ediyoruz? Hizmete ne kadar, dünya işlerine ne kadar, kendimize, ailemize ne kadar zaman ayırıyoruz? Bütün bu hususlarda en önemli mesele, kendimizi hizmete adama ve hizmette de hiçbir dünyevî karşılık beklemeden Allah'ın rızasına talip olmaktır.

Hocaefendi, kendi şahsî hastalıklarından ziyade dünyada başta Müslümanlar olmak üzere bütün insanlığın çektiği sıkıntılarla dertlenmektedir. O, çoğu zaman kendi derdini unutmakta, dünyanın herhangi bir yerinde meydana gelen üzücü bir olayla hastalanıp yatağa düşmektedir.

Kendi hastalıklarıyla rahatsız olduğu bir gün, sohbet esnasında yanında bulunanlardan biri:

– Efendim, Güneydoğu Asya'da, Endonezya civarında şiddetli bir deprem olmuş. Tsunami'den bahsediyorlar.

Büyük dalgalar kıyıdan çok içerilere kadar girmiş. Çok sayıda ölen olduğu belirtiliyor, diye Endonezya'da meydana gelen ve binlerce insanın ölmesine sebep olan Tsunami felaketini haber verir.

Hocaefendi, bu haber karşısında büyük üzüntü duyar ve:

– Öyle mi, diyerek uzaklara dalar.

Yaklaşık beş dakika kadar odaya sessizlik hâkim olur. Bu sessizliği, Hocaefendi'nin gönlünün ıstırabını dile getiren şu cümleler bozar:

– Ben o mağdur insanların perişan, ayaklar altında, sefil hâllerini düşününce kendi dertlerimin hepsini unutuyorum. Onların yanında benim bütün hastalıklarım çok hafif kalıyor.

Bu cümleler, sadece onun dertli gönlünden taşan bir iki damladır. O, kendi başına kaldığında bu dert kat kat artmakta, dünyanın herhangi bir yerinde sıkıntı çeken insanlardan dolayı günlerini iki büklüm geçirmektedir.

Bir müddet sonra konuya yeniden dönen Hocaefendi:

– Nasıl yaparız bilmem ki elden ne gelir, diyerek büyük bir yardım kampanyası başlatır.

Ardından konunun farklı bir boyutuna dikkat çeker:

– Keşke insanlar kendilerinin tembih edildiğini fark edip, bu ilahî ikazı olsun doğru anlasalar, der.

Konu, Hocaefendi'yi çok etkilemiştir. Bu konuşmalardan sonra namaz kılınır, namazdan sonraki sohbette konuya yeniden değinen Hocaefendi, konunun insanlara bakan yönüne vurgu yaparak, dünya yüzünde meydana gelen olaylarda insanların da hatalarının olduğuna dikkat çeker:

– İctimaî (toplumsal) zelzelelerin yanında arzî zelzeleler de olur. Bugün olanlardan daha büyükleri de olabilir. Bazı ülkeler, denizlerin, okyanusların içine girebilir, yeni bir kısım kara parçaları meydana gelebilir. Çünkü çok tuğyan var, çok günah işleniyor. İnsanlar utanmadan, sıkılmadan açıkça Yaratıcılarına karşı isyan ediyorlar. Bence yeryüzünde selden, depremden, yangından daha büyük bir bela varsa, o da insanının kendini gaflete kaptırması ve Rabbisiyle olan münasebetin önemini sezemesidir. Er ya da geç ama mutlaka güneş katlanıp dürülecek. Yıldızlar kararıp dökülecek. Denizler kaynatılacak. Ruhlar bedenlerle birleştirilecek. Amel defterleri açılacak. Gökyüzü sıyrılacak. Cehennem tutuşturulacak. Cennet yaklaştırılacak. Herkes ortaya ne koymuşsa hepsini görecek. Hepsi olacak, kaçınılmaz! Siz bütün bunlara hazır mısınız?

Gurbetteki Öğretmen M. Fethullah Gülen

*Fethullah Gülen Hocaefendi Amerika'da kaldığı
evin önünde*

Hocaefendi, milletin ve genel olarak insanlığın yaşadığı yozlaşma karşısında büyük ıstırap duymakta ve bu yozlaşmanın biteceği günü, kendini en çok mutlu edecek gün olarak kabul etmektedir. Bir gün ikindi namazından sonra koltuğuna oturur. Etrafındakiler, ikindi namazlarından sonra yapılan bu sohbetleri özlemle beklemektedirler. O gün de aynı beklenti, en üst seviyede devam etmektedir. Hocaefendi, söze:

– Öğleden sonra içeri odaya geçtim. İçim geçmiş. O esnada bir rüya gördüm. Rüyada namaz kıldırıyorum. Saflar arasında babamı da görüyordum, başka tanıdığım bir iki kişi daha vardı. Namazda Fil sûresini okuyordum, cümleleriyle başlar.

Ardından rüya tabiriyle ilgili kitaplara bakılır ve namazda Fil sûresi okumanın, düşmanlık besleyenlerin mağlup olmasına ve hacca gitmeye işaret olduğu ifade edilir. Rüyada babasını görmenin ise murada ermek manasına geldiği, eğer rüyayı gören kimsenin bir yitiği varsa onu bulacağına işaret olduğu belirtilir.

Bu tabir Hocaefendi'yi mutlu edeceği yerde daha da hüzünlendirir, gözyaşlarının akmasına sebep olur. Ardından kendinden önce her zaman Müslümanlara ve insanlığa ait dertleri ve hayalleri olduğunu dile getiren şu cümleleri söyler:

– Benim yitiğimi bulmam çok zor. Çünkü benim yitiğim, hepimizin yitirilmiş cennetidir. Yitirdiğimiz ülkemiz, millî değerlerimiz, manevî dinamiklerimiz, vefa ve sadakat anlayışımız, dinimizi anlatma heyecanımızdır. Yitirdiğimiz yolumuzdur... Diğer yitiklerime gelince onlara zerre kadar bile ehemmiyet vermem. Zaten başka bir şeyim de olmadı ki onları yitirmiş olayım. Kendimi bile yitirsem, Allah şahit ki aklıma gelmez. Yeter ki biz, bir an önce kaybettiğimiz asıl yitiğimizi bulalım.

* * *

Hocaefendi, çocukluk döneminden itibaren ilmiyle, ahlâkıyla, idealleriyle farklı bir insan olduğunu göstermiştir. Onun hayatı, milleti ve bütün insanlık için çektiği sıkıntılar, bu sıkıntılara rağmen yaptığı ve yapmayı tavsiye ettiği hizmetlerle doludur.